

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش قرآن

پایه نهم
دوره اول متوسطه

این کتاب همراه با لوح فشرده قرآن دانش آموز است.

۱۳۹۴

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: آموزش قرآن پایه نهم دوره اول متوسطه - ۱۴۲
مؤلفان: یونس باقری، سیدمهدی سیف، سیدمحمدحسین میرباقری و مسعود وکیل
ویراستار: امید مجد

آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی-ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: لیدا نیک‌روش
مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی
طراح گرافیک، صفحه‌آرا: مریم کیوان
حروفچین: فاطمه باقری‌مهر، زهرا ایمانی نصر
مصحح: علی مظاهری نظری فر، علیرضا کاهه
امور آماده‌سازی خبر: فریبا سیر
امور فنی رایانه‌ای: راحله زاد فتح‌اله، ناهید خیام‌باشی
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)
تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۴
حق چاپ محفوظ است.

شابک ۷-۲۴۲۳-۰۵-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-05-2423-7

استقلال و آزادی در پیروی از قرآن و رسول اکرم (ص) است.

امام خمینی (ره)

فهرست

هفتم

پیشگفتار

درس اول

- ۱۲ جلسه اول: سورة شوری (صفحات ۴ و ۴۸۳ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة زُحُوف (صفحة ۴۸۹ قرآن کریم)، یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)،
- ۱۶ آموزش مفاهیم، کتاب بی مانند

درس دوم

- ۲۲ جلسه اول: سورة دُخان (ص ۷ و ۴۹۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة جاثیة (ص ۵۰۰ قرآن کریم)، یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)،
- ۲۷ آموزش مفاهیم، محمد رسول الله (ص)

درس سوم

- ۳۲ جلسه اول: سورة احقاف (ص ۳ و ۵۰۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة محمد (ص) (صفحة ۵۰۷ قرآن کریم)، وقف و ابتدا و نظم قرائت،
- ۳۶ آموزش مفاهیم، بهداشت روانی در قرآن (۱)

درس چهارم

- ۴۲ جلسه اول: سورة فتح (ص ۱۲ و ۵۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة حُجُرات (ص ۵۱۶ قرآن کریم)، وقف در آخر جمله، آموزش مفاهیم،
- ۴۶ بهداشت روانی در قرآن (۲)

درس پنجم

- ۵۲ جلسه اول: سورة ذاریات (ص ۲ و ۵۲۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة قمر (ص ۵۳۰ قرآن کریم)، الف وصل، آموزش مفاهیم، انبساط و گسترش جهان
- ۵۶

درس ششم

- ۶۲ جلسه اول: سورة الرحمن (ص ۲ و ۵۳۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة واقعه (ص ۵۳۶ قرآن کریم)، کوتاهی و کشیدگی حرکات، آموزش مفاهیم، تلخ و شیرین
- ۶۶

درس هفتم

- ۶۸ جلسه اول: سورة حديد (ص ۱ و ۵۴۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة حشر (ص ۵۴۸ قرآن کریم)، فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»،
- ۷۶ آموزش مفاهیم، پیرمرد شامی و امام سجاد (ع)

درس هشتم

- ۸۲ جلسه اول: سورة صف (ص ۲ و ۵۵۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سورة جمعه و منافقون (ص ۵۵۴ قرآن کریم)، نحوه خواندن نون ساکن و تنوین،
- ۸۶ آموزش مفاهیم، او خواهد آمد!

درس نهم

- ۹۲ جلسه اول: سورة تغابن (ص ۷ و ۵۵۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۶ جلسه دوم: سورة مئک (ص ۵۶۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، هیهات مِنَّا الدَّيْلَةُ

درس دهم

- ۱۰۲ جلسه اول: سورة نوح (ع) (ص ۱ و ۵۷۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۰۷ جلسه دوم: سورة مَرِّمِل (ص ۵۷۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، از معلم زبان، آموختم

درس یازدهم

- ۱۱۲ جلسه اول: سورة نَبَأ (ص ۳ و ۵۸۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۱۶ جلسه دوم: سورة غاشیة (ص ۵۹۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، من زنده‌ام!

درس دوازدهم

- ۱۲۲ جلسه اول: سورة شمس (ص ۶ و ۵۹۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- جلسه دوم: سوره‌های توحید (اخلاص)، فلق و ناس (ص ۴ و ۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،
- ۱۲۶ عظمت آفرینش

۱۳۳ نیایش: دعای ختم قرآن کریم

۱۳۴ فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز؛

همراه این کتاب یک لوح فشرده (DVD) دریافت کرده اید. این لوح حاوی متن کامل قرآن کریم همراه با قرائت ترتیل است.

این کتاب و لوح فشرده قرآن کریم را به خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشید. سعی کنید در کلاس قرآن و هر زمان دیگری که قرآن می خوانید، با وضو باشید، تا هم آداب خواندن قرآن به طور کامل رعایت شود و هم تماس دست با خط قرآن، بدون اشکال باشد. شایسته است این بسته آموزشی را در کتابخانه خود نگهداری کرده تا هنگام تلاوت قرآن کریم از آن استفاده کنید.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ و یا وبگاه <http://quran-dept.talif.Sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن

دفتر تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَابُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ
وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

صاد ۲۹

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیتی از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است.

قرآن کریم در آیات بسیاری خود را معرفی می‌کند و از وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) و مردم نسبت به خود سخن می‌گوید.

قرآن کریم خود را کتابی می‌داند که مردم را از تاریکی‌های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت، بصیرت و سعادت راهنمایی می‌کند. (ابراهیم ۱)

قرآن کریم از چنان جایگاه و ارزشی برخوردار است که از یک سو تلاوت آیات و تعلیم آن از مهم‌ترین وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) معرفی شده (جمعه ۲) و از سوی دیگر تلاوت مستمر، درک معنا و تدبّر در آیات، از وظایف مهم مؤمنان به‌شمار آمده است. (مرّتل ۲۰ و صاد ۲۹)

چنین است که انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنا و تدبّر در آیات و تلاش برای تزکیه هر چه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده؛ ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه درسی همه جانبه می باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی - بحمدالله - برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره های مختلف تحصیلی بازنگری شده و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن - که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است - به درک معنا و مفهوم آیات قرآن توجه جدی شده است.

از این رو، انتظار می رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه آموختن، علاقه و انس هر چه بیشتر دانش آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می شود. به منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از دوازده درس تشکیل شده است. هر درس طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

۱- خواندن در گروه (پیش خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس دو صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش آموزان بخواهید این آیات را به هر مقداری که می توانند، در گروه های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش آموزان حرکت کنید و پرسش های احتمالی آنها را پاسخ دهید.

۲- استماع قرائت آیات: پخش قرائت آیات درس از لوح فشرده یا نوار صوتی و زمزمه دانش آموزان همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانش آموزان آن قدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.

۳- فردخوانی دانش آموزان: پس از استماع آیات، از چند دانش آموز بخواهید هر کدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت پخش شده بخواند. برای این مرحله حدود ۲۵ دقیقه وقت در نظر بگیرید.

چند تذکره :

۱- در حین انجام هر یک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانش آموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار هم در زمان تدریس و هم هنگام تمرین قرائت، بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند دو کتاب سال هفتم و هشتم، حروف ناخوانا، معمولی و مشکلی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- از درس اول تا هشتم کتاب، در بخش آموزش قرائت، به منظور ارتقای کیفی قرائت قرآن نکاتی مانند یادآوری تلفظ حروف، وقف در آخر جمله، قواعد نون ساکن و تنوین و... بیان شده است. این مطالب را در نهایت سادگی و اختصار مطابق آنچه که در کتاب آمده است، برای دانش آموزان توضیح دهید. بدیهی است یادگیری و به کارگیری این قواعد توسط دانش آموزان، دارای امتیاز مثبت است.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

۱- انجام فعالیت های یادگیری توسط دانش آموزان : ابتدا خود دانش آموزان در گروه های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده، انجام می دهند.

۲- خواندن برای کلاس و تصحیح : پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، یک قسمت از فعالیت انجام شده را برای کلاس می خواند تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود. **تذکره مهم :** توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش آموزان) آغاز می شود. دبیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش آموزان، باید بر ترجمه تحت اللفظی تأکید و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش آموزان با توجه به توانایی های فردی خود، به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می یابند. به این ترتیب، مهم ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می شود.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش آموزان را به انجام این فعالیت ها تشویق کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب ها یا عبارات، فراتر از آموخته های دانش آموزان باشد. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد، با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل، پرسش به عمل می آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب

جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر: با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جذابی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز بپردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد. حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

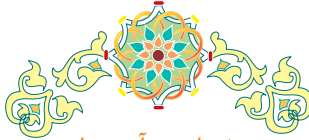
ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب‌های آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در کتاب راهنما پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هر یک از سه کتاب آموزشی به‌طور جداگانه آمده است.

مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید. ورود شما را به سال نهم تحصیلی خوشامد می‌گوییم. اهداف، چارچوب و روش‌های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت‌های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقای شایستگی‌ها و مهارت‌های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مأنوس شوید.

هر درس این کتاب از بخش‌های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است:

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح‌تر و روان‌تر و زیباتر بخوانید. لوح فشرده (DVD) شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا: همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت‌هایی برای آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه‌های دو یا سه نفره و با هدایت دبیر محترم انجام می‌شود.

۳- انس با قرآن در خانه: این تمرین را به‌طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان: مسلمانان، از زمان پیامبر (ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی از قرآن کریم یا درباره آن، که نشان‌دهنده عظمت قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

سورة الشورى

۵۳

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۱ عَسَقَ ۲ كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۳ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۴ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
 دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶
 وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
 وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
 السَّعِيرِ ۷ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ
 مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۸
 أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ
 وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۹ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۱۰

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيْهِ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾
﴿١٣﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّيْنِ مَا وَصَّيْ بِهٖ نُوْحًا وَالَّذِيْ اَوْحَيْنَا
اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيسٰى اَنْ اَقِيْمُوا
الدِّيْنَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيْهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوهُمْ اِلَيْهِ
اللّٰهُ يَحْتَبِيْ اِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِيْ اِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾
وَمَا تَفَرَّقُوا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ
وَإِنَّ الَّذِيْنَ اُورِثُوا الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ
﴿١٥﴾ فَلِذٰلِكَ فَادْعُ وَاَسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَهُمْ
وَقُلْ ءَاَمَنْتُ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنْ كِتٰبٍ وَاُمِرْتُ لِاَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ اَللّٰهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَللّٰهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

وحی کردیم ، وصیت کردیم ، متفرق نشوید ، تشریع کرد ، وصیت کرد

معنا	کلمه	ردیف
سفارش کردیم، ...	وَصَّيْنَا	۴
... پراکنده نشوید	لَا تَتَفَرَّقُوا	۵

معنا	کلمه	ردیف
... ، مقرر کرد	شَرَعَ	۱
سفارش کرد، ...	وَصَّى	۲
...	أَوْحَيْنَا	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۲- مَا وَصَّي بِهِ:

۱- شَرَعَ لَكُمْ:

۴- مَا وَصَّيْنَا بِهِ:

۳- أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ:

۶- لَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ:

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ:

انس باقرآن در خانه

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۳ تا ۴۸۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب - معنای قسمت اول آیه ۱۳ سوره شوری را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ :

۲- مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا :

۳- وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۴- وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى :

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ :

۶- وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ... ﴿۱۳﴾ :

ج - از صفحه اول سوره شوری (۴۸۳) حداقل سه عبارت^۲ را که می‌توانید معنا کنید، بیابید و همراه با معنا بنویسید.

د - در صفحه ۴۸۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی که در دوره ابتدایی با آنها آشنا شده‌اید، آمده است. آنها را بیابید و یکی از آنها را همراه با معنای آن بنویسید.

متن :

ترجمه :

۲- منظور از عبارت، یک جمله است که دارای معنای کامل می‌باشد.

۱- در اینجا «الَّذِي» را «آنچه» معنا کنید.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ
عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدَى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي
لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سورة الزخرف آياتها ٨٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَمَّ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدِينَا
لَعَلِّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي
الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ
﴿٧﴾ فَاهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ
﴿٨﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)

در سال‌های گذشته با تلفظ حروف خاص عربی آشنا شدیم. با توجه به اهمیت تلفظ صحیح این حروف به‌ویژه در قرائت نماز و برای کسب مهارت بیشتر و قرائت صحیح‌تر، نحوه تلفظ این حروف از طریق مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود.

شایان ذکر است که مهم‌ترین و ساده‌ترین راه برای کسب مهارت تلفظ صحیح حروف، گوش دادن به تلاوت زیبای قاریان و تمرین و تکرار مطابق آن است.

با توجه به قرائت نوار، لوح فشرده یا قرائت صحیح دبیر محترم، این مقایسه را تمرین می‌کنیم.
نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها:

۱- «س» به حالت معمولی، ولی «ث» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود؛ مانند:

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ حُسْنُ الثَّوَابِ حَدِيثُ مُوسَى

۲- «س» به حالت معمولی، ولی «ص» به صورت درشت و پُر حجم تلفظ می‌شود؛ مانند:

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

۳- «ه» به حالت معمولی، ولی «ح» به صورت غلیظ تلفظ می‌شود؛ مانند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ

۴- «أ» به حالت معمولی، ولی «ع» به صورت غلیظ می‌شود؛ مانند:

أَعُوذُ بِاللَّهِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ رَبِّيَ الْأَعْلَى

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت

آموزش مفاهیم

فعالیات اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

شهر ، آنها ، پرسیدی از ، مرده ، اندازه

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	سَالَتْ	...	۵	تَهْتَدُونَ	هدایت شوید، هدایت می شوید
۲	هُنَّ	... ، ایشان	۶	قَدَر	...
۳	مَهْد	محل آرامش	۷	بَلَدَة	سرزمین ، ...
۴	لَعَلَّ	تا ، شاید	۸	مَیْت	...

فعالیات دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ :
- ۲- مَن خَلَقَ :
- ۳- لَيَقُولُنَّ :
- ۴- لَيَقُولُنَّ خَلَقْنَاهُ :
- ۵- جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا :
- ۶- وَجَعَلَ لَكُم فِيهَا سُبُلًا :
- ۷- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ :
- ۸- بَلَدَةً مَيِّتًا :

نکته : فعل ماضی پس از حروف شرط (إن، لو، ...) معمولاً به صورت مضارع التزامی معنا می شود؛ مانند :
 إِنْ شَاءَ اللَّهُ : اگر خواست (← بخواهد) خدا؛ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ : اگر بودید (← باشید) مؤمن

۲- لَيَقُولُنَّ = لَ + يَقُولُونَ + نَ : حتماً می گویند

۱- در اینجا «مَن» به صورت سؤالی (چه کسی) معنا می شود.

۳- سُبُل جمع سَبِيل و به معنای «راه ها» است.

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۹ تا ۴۹۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۹ تا ۱۱ سورة زخرف را کامل کنید.

۱- وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ :

۲- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ :

۳- اَلَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا :

۴- وَجَعَلَ لَكُمُ فِیْهَا سُبُلًا :

۵- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿١٠﴾ :

۶- وَالَّذِیْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ :

۷- فَانْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّیْمَنًا : پس زنده کردیم به وسیله آن را

۸- كَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ﴿١١﴾ : شما را (در روز قیامت از قبرها) خارج می‌سازند.

ج - از صفحه ۴۹۱ قرآن کریم، حداقل ۳ عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د - از آموزه‌های مهم توحیدی و قرآنی، ذکر و یاد خداست. از این رو پیشوایان معصوم به ما آموخته‌اند که در هنگام انجام هر کاری به شکلی خدا را یاد کنیم. هنگام بیرون آمدن از خانه، غذا خوردن، شروع یک کار، آماده شدن برای خواب و... یکی از آداب اسلامی آن است که هنگام سوار شدن بر یک وسیله نقلیه این آیات را از سورة زخرف بخوانیم. سعی کنید آنها را با توجه به معنا حفظ کنید و در زمان مناسب بخوانید.

سُبْحٰنَ الَّذِیْ سَخَّرَلَنَا هٰذَا وَ مَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِیْنَ ﴿١٣﴾
وَ اِنَّا اِلٰی رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ﴿١٤﴾

چه پاک و بزرگ است کسی که این (وسیله) را در اختیار ما قرار داد و گر نه ما نمی‌توانستیم آن را در اختیار بگیریم و قطعاً ما به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم.

کتاب بی مانند

پس از نزول قرآن کریم و با تأثیر سریع و شگفت آن بر مردم، مشرکان مکه به انواع دشمنی ها و دسیسه ها دست زدند تا مانع ایمان آوردن مردم و گسترش اسلام شوند. انواع این دشمنی ها و ایجاد محدودیت ها، راه به جایی نبرد. مشرکان که قرآن کریم و اخلاق و رفتار پیامبر را مهم ترین عامل اشتیاق مردم به ویژه جوانان به اسلام می دیدند، بر آن شدند تا با تهمت های ناروا، قرآن را از چشم مردم بیندازند. اما قرآن کریم با قدرت و اعتماد بی مانندى همه را به مبارزه طلبید و با قاطعیت تمام اعلام کرد که :

قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ
لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

ای پیامبر به مردم بگو اگر انس و جن جمع شوند تا مانند این قرآن را بیاورند، نمی توانند مانند آن را بیاورند هر چند که یکدیگر را کمک و پشتیبانی کنند.

إسراء ۸۸

تاریخ اسلام و جهان شهادت می دهد چه در عصر نزول قرآن که اعراب جاهلی در شعر و شاعری بسیار توانا بودند و چه پس از آن، این مبارزه طلبی قرآن بی پاسخ ماند و هر کس که در این میدان گام نهاد، جز رسوایی و شکست بهره ای نداشت.

دشمنان حقیقت و دشمنان اسلام اگر به راستی قادر به آوردن حتی یک سوره کوتاه مانند سوره های قرآن بودند، به نحوی که انسان های بی طرف و حقیقت طلب، آن را کلامی مانند قرآن تشخیص دهند، قطعاً به جای هزینه های هنگفت به چنین کار به ظاهر ساده ای اقدام می کردند. اما تاریخ گواهی می دهد که این ادعا و پیش بینی قرآن کریم، همچون سایر آیات الهی، صحیح، حق و جاودانه است که :

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

و اگر تردید دارید نسبت به آنچه که ما بر بنده خود نازل کرده ایم؛ یک سوره مانند آن بیاورید
و گواهان و یاورانتان را - غیر از خدا - برای این کار به کمک فراخوانید، اگر واقعاً راست می گوئید!

بقره ۲۳

قرآن کریم با لحنی دلسوزانه پس از این آیه می فرماید : ای انسان ها اگر نتوانستید چنین کاری بکنید که هرگز هم نخواهید توانست، از آتشی که سوخت آن مردم (کافران) و سنگ هاست، بر حذر باشید آن آتشی که برای کافران آماده شده است!

سورة الدُّخان آیاتها ۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ۝۱ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝۲ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ۝۳ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۝۴ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝۵ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝۶ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۝۷ إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝۸ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝۹ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۝۱۰ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۝۱۱ يَغْشى النَّاسُ ۝۱۲ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۳ رَبَّنَا اكشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۝۱۴ أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۝۱۵ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۝۱۶ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ۝۱۷ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۝۱۸ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۝۱۹ أَنْ أَدَّوْا إِلَى عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝۲۰

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عُذْتُ
بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾
فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَاسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا
إِنِّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرِكِ الْبَحَرَ هَوْأًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾
كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾
وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ
﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾
وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ
إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَى عِلْمٍ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ
﴿٣٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَى
وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَاتُوا بِأَبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾
أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعِيبِينَ
﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زنده می‌کند ، بابرکت ، می‌میراند ، نزد ، میان ، ارسال‌کننده

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	مُبَارَك، مُبَارَكَة	مبارک ، ...	۵	بَیِّن	... ، بین
۲	مُنْذِر	هشدار دهنده، بیم دهنده	۶	يُحْيِي	...
۳	عِنْد	...	۷	يُمِيتُ	...
۴	مُرْسِل	... ، فرستنده	۸	أَوَّلِينَ	پیشین، پیشینیان

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ:
- ۲- إِنْ أَنْزَلْنَاهُ:
- ۳- فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ:
- ۴- إِنْ أَنْزَلْنَاهُ:
- ۵- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا:
- ۶- إِنْ أَنْزَلْنَاهُ:
- ۷- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ:
- ۸- السَّمِيعِ الْعَلِيمِ:
- ۹- يُحْيِي وَيُمِيتُ:
- ۱۰- رَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ:

۱- گاهی «واو» به معنای «سوگند به» است و به آن واو قسم می‌گویند.

۲- إِنْ + نَا ← إِنْنَا، إِنْنَا

۳- ترکیب «أَبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ» به صورت «پدران پیشین شما» معنا می‌شود و نه به صورت «پدران شما پیشین».

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۴ تا ۴۹۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۸ سورة دخان را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- حمّ : ﴿ ۱ 〉 : حا ميم

۲- وَالصِّكْرِ الْمُبِينِ ﴿ ۲ 〉 :

۳- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَرَّكَةٍ :

۴- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿ ۳ 〉 :

۵- فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿ ۴ 〉 : در آن (شب) هر کار مهمی (از سایر کارها) جدا و تعیین تکلیف می‌شود.

۶- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا :

۷- إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿ ۵ 〉 :

۸- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ :

۹- إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿ ۶ 〉 :

۱۰- رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا :

۱۱- إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿ ۷ 〉 :

۱۲- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

۱۳- یُحِیْءُ وَیُمِیْتُ :

۱۴- رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ :

ج- از صفحه ۴۹۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د- در صفحه ۴۹۸ قرآن کریم، خداوند جایگاه و مقام ارزشمند متقین در بهشت را توصیف کرده است. این مجموعه را بیابید و دو آیه از آن را همراه با معنای آن بنویسید.

جایگاه متقین در بهشت

متن :

ترجمه :

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)

در ادامه درس قبل، نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می شود. با توجه به قرائت لوح فشرده یا قرائت صحیح دبیر محترم، سعی کنید این حروف را زیبا و صحیح تلفظ کنید.

۱- «ز» به حالت معمولی، ولی «ذ» به صورت نوک زبانی تلفظ می شود. مانند :

فَهَزَمُوهُمْ بِأَذْنِ اللَّهِ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُنزِلَتْ

۲- «ذ» به حالت نوک زبانی نازک، ولی «ظ» به صورت نوک زبانی درشت تلفظ می شود، مانند :

ذَٰلِكُمْ تَوْعَظُونَ بِهِ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى

۳- «ظ» به حالت نوک زبانی درشت و نرم، ولی «ض» به صورت نوک زبانی درشت و محکم تلفظ می شود، مانند :

إِنَّ بَعْضَ الظَّالِمِينَ إِثْمٌ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۴- «ت» به حالت معمولی، ولی «ط» به صورت درشت و پُر تلفظ می شود. مانند :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

۵- «غ» به حالت معمولی، ولی «ق» به صورت محکم تلفظ می شود، مانند :

قَوْلًا بَلِيغًا لَا شَرَقِيَّةَ وَلَا غَرْبِيَّةَ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

نهایت

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زندگی ، حکم می کنند ، بصیرت ها ، کارهای بد ، مرگ

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	بَصَائِر	... ، بینش ها	۵	مَمَات	...
۲	سَيِّئَات	... ، بدی ها، جمع سَيِّئَة	۶	سَاءَ	چه بد است
۳	سَوَاء	یکسان، مساوی	۷	يَحْكُمُونَ	... ، قضاوت می کنند
۴	مَحْيَا	...	۸	تَسْتَوِي	مساوی است

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ : ۲- لِقَوْمٍ يُوْقِنُونَ :
- ۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ : ۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ :
- ۵- كَالَّذِينَ ءَامَنُوا : ۶- وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :
- ۷- سَوَاءَ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ : ۸- سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ :
- ۹- اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ :
- ۱۰- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه های ۴۹۹ تا ۵۰۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه دو آیه ۲۰ و ۲۱ سوره جاثیه را کامل کنید.

۱- هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ :

۲- لِقَوْمٍ يوقِنُونَ ﴿۴﴾ :

۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ : انجام دادند ... را

۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ :

۵- كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۶- سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ :

۷- سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿۲۱﴾ :

ج - از صفحه ۴۹۹ قرآن کریم حداقل دو آیه آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

آیه اول و معنا :

آیه دوم و معنا :

د - آیا می دانید بسیاری از ضرب المثل ها و اشعار پر معنا و زیبای فارسی از آیات قرآن کریم و سخنان حکیمانه معصومان علیهم السلام گرفته شده است. اکنون با دقت در آیات صفحه ۵۰۰ قرآن کریم، بیان کنید این شعر زیبا با کدام یک از عبارات قرآنی این صفحه هم معناست :

هر چه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی

آدمی و عملش

متن :

ترجمه :

یام قرآنی

محمد رسول الله (ص)

پیامبران الهی برترین بندگان خدا و سرآمد انسان‌ها در طول تاریخ بوده‌اند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله، آخرین پیامبر خدا و سید المرسلین است. قرآن کریم ویژگی‌های پیامبران خدا را بر شمرده و آنها را با صفات ارزشمندی توصیف کرده است. آیات بسیاری از قرآن، سیمای تابناک پیامبر اکرم را با برترین صفات به تصویر کشیده است. برخی از این ویژگی‌ها و آیات مربوط به آنها چنین است.

ویژگی‌ها	آیات
بنده خدا و دریافت کننده قرآن و وحی الهی	تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا فرقان ۱
پیامبر همه جهانیان در همه زمان‌ها	قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا اعراف ۱۵۸
بهره مند از برترین اخلاق نیکو	وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ قلم ۴
پیامبر لطف و رحمت بر همه جهانیان	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ انبیاء ۱۰۷
الگوی نیکو و کامل	لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ احزاب ۲۱
مهربان و دلسوز	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْبُدُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ توبه ۱۲۸
آخرین پیامبر الهی، دعوت کننده انسان‌ها به سوی خدا و چراغ روشن هدایت بشری	با مراجعه به آیات ۴۰ تا ۴۸ سورة احزاب فهرستی از ویژگی‌های پیامبر اعظم (ص) را استخراج کنید.

وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾
 وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ
 وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُمْ اتَّخَذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا
 وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُمْخِرُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ
 ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾
 وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

آیاتها ۳۵ سورة الاحقاف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
 ائْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
 لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿٥﴾

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾
وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ
فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ
بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنْتُ
بِدْعَا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَىٰ مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا
مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ
عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ
فَأَمَنْ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ
لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَ مِنْ قَبْلِهِ
كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا
لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا
رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

پاداش ، یاران ، جاودان ، ترس ، انجام می‌دادند ، اندوهگین می‌شوند

ردیف	کلمه	معنا
۱	أَجَل	سرآمد، مدت
۲	مُسَمًّى	مشخص، معین
۳	خَوْف	...
۴	يَحْزَنُونَ	... ، غمگین می‌شوند
ردیف	کلمه	معنا
۵	أَصْحَاب	اهل، ...
۶	خَالِدِينَ	...
۷	جَزَاء	...
۸	كَانُوا يَعْمَلُونَ	... ، عمل می‌کردند

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَمَا بَيْنَهُمَا :
- ۲- وَأَجَلٌ مُّسَمًّى :
- ۳- قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ :
- ۴- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ :
- ۵- وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ :
- ۶- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ :
- ۷- خَالِدِينَ فِيهَا :
- ۸- جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ :

۱- گاهی «ب» به معنای «به سبب، به خاطر» است؛ بِمَا : به خاطر آنچه

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۲ تا ۵۰۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیه سوم و دو آیه ۱۳ و ۱۴ سورة احقاف را کامل کنید.

۱- مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاجَلٍ مُّسَمًّى :

۲- وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا اُنْذِرُوا مُّعْرِضُونَ ﴿۳﴾ و نسبت به هشدارى كه داده شده اند، بى توجهى كردند.

۳- اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ :

۴- ثُمَّ اسْتَقَامُوْا : سپس در راه حق قرار گرفته و از آن منحرف نشدند.

۵- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ :

۶- وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۲﴾ :

۷- اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِيْنَ فِيْهَا :

۸- جَزَاءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴﴾ :

ج - از صفحه ۵۰۶ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د - آیه ای در صفحه ۵۰۲ قرآن کریم به زیباترین و کامل ترین شکل بیان سپاس و ستایش خداوند است. آن آیه را همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید و همیشه بخوانید.

همه در ستایش او

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثَخَتُمُوهُمُ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَلَمَّا مَتَّ بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَّأْ لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿١١﴾

وقف و ابتدا و نظم قرائت

کلمات و عبارات هر متن باید با نظم و ترتیب خاص خود و نیز کلمات یک جمله باید متصل و مرتبط با یکدیگر خوانده شود و میان جمله‌ها، مکث‌های مناسب و طبیعی وجود داشته باشد. رعایت این موضوع در خواندن قرآن از اهمیت بیشتری برخوردار است. از این رو باید همواره از ابتدای جمله شروع و فقط در آخر جمله‌ها وقف کنیم، تا هر جمله کامل شود و نیز جمله‌ها با هم مخلوط نشوند و معنای آیات به طور صحیح درک شوند.

برای رعایت دقیق محل وقف و ابتدای مناسب، علائمی نوشته شده است؛ به این ترتیب :

۱- شماره آیه که معمولاً در آخر آن می‌آید و جای بسیار مناسب برای وقف است. مانند :

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾

۲- علائم وقف در آیاتی که شامل چند جمله است. این علائم به شکل حروف ریز

ط ج ز ص م « بالای متن و آخر جمله می‌آید، مانند :

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾

از این رو هنگام قرائت قرآن به علائم وقف دقت و در هریک از آنها وقف کنید.

آیه ۱۵ از صفحه ۴۸۴ قرآن کریم را با رعایت همه محل‌های وقف بخوانید.
(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

فعالیت

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

تبعیت کردند ، نازل شد ، کارها

رَدیف	کلمه	معنا	رَدیف	کلمه	معنا
۱	صَدَّوْا	مانع شدند	۴	نُزِّلَ	...
۲	أَضَلَّ	محو و نابود کرد، گمراه کرد	۵	اتَّبَعُوا	... ، پیروی کردند
۳	أَعْمَال	اعمال ، ...	۶	أُنْزِلَ	...

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا : ۲- وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ :

۳- أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ : ۴- بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :

۵- هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ : ۶- اتَّبَعُوا الْحَقَّ :

۷- اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ :

۸- وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۷ تا ۵۱۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات اول تا سوم سوره محمد (ص) را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿١﴾ :

۲- وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۳- وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :

۴- وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ :

۵- كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : پوشاند

۶- وَأَصْلَحَ بِالْهَمِّ ﴿٢﴾ : و حال و روزشان را بهبود بخشید.

۷- ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ : زیرا

۸- وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ :

۹- كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ : خدا ... حال و وضعشان را بیان می کند.

ج - از صفحه ۵۰۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای آن بنویسید.

د - در صفحه ۵۰۷ قرآن کریم در آیه زیبایی، خداوند مؤمنان را نوید می دهد که اگر با ایمان و عمل صالح، دین خدا و او را یاری کنند، خدا نیز آنها را یاری می کند و در همه امور، آنها را محکم و ثابت قدم می گرداند. این آیه شریفه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید.

یاری خدا، یاری از خدا

متن :

ترجمه :

بهداشت روانی در قرآن (۱)

بارها شنیده یا خوانده‌ایم که قرآن کریم، کتاب هدایت است؛ اما این سخن حق، به دقت و تدبر نیاز دارد. هرچند انسان از فطرت الهی برخوردار است؛ اما باید با اندیشه، عمل، تلاش و مبارزه با کاستی‌ها و تمایلات نفسانی، فطرت الهی خود را شکوفا کند. این شکوفایی نیازمند هدایت الهی است و این هدایت الهی است که راه را از چاه و درستی را از نادرستی روشن می‌سازد.

از جمله بیماری‌ها و کاستی‌هایی که آدمی با آنها روبه‌روست و باید به درمان و رفع آنها بپردازد، بیماری‌ها و ناتوانی‌های روحی و روانی اوست. قرآن کریم در چند آیه خود را درمان و شفای بیماری‌هایی می‌داند که در قلب و وجود ما لانه کرده است و مانع رشد و تعالی ما می‌شوند؛ مانند:

وَنُزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

اسراء ۸۲

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

يونس ۵۷

در این آیات شریفه چه زیبا قرآن، درمان و شفای خود را برای همه مردم می‌داند؛ اما همان‌طور که می‌فرماید، مؤمنان از این داروی الهی بهتر بهره‌مند می‌شوند.

اینک به بیان برخی از مشکلات و بیماری‌های روحی و روانی و درمان آنها در پرتو آموزه‌های قرآنی می‌پردازیم. چه خوب است در یکایک آنها دقت کنیم و با مراجعه به خویش و بهره‌گیری از هدایت قرآن کریم چنین موانعی را از پیش پای رشد و تعالی خود برداریم.

درمان قرآن	آسیب‌های روحی و روانی
۱- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا: خداوند به زودی پس از سختی آسانی می‌آورد. طلاق ۷ ۲- لَا تَأْيِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ: از لطف و رحمت خدا ناامید نشوید. یوسف ۸۷	ناامیدی و یأس
الَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ: بدانید فقط با یاد خداست که دل‌ها آرامش می‌یابد. رعد ۲۸	اضطراب و نگرانی
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ای مؤمنان از صبر و نماز کمک بگیرید خدا با صابران است. بقره ۱۵۳	نگرانی و ناراحتی
قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ بگو ای بندگان من که به خود ظلم کرده‌اید از رحمت و مهربانی خدا ناامید نشوید قطعاً خدا همه گناهان را می‌آمرزد، به راستی او بسیار آمرزنده و مهربان است. وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ و به سوی پروردگارتان بازگردید و در برابر او تسلیم باشید. زمر ۵۳ و ۵۴	احساس گناه و ناامیدی از بخشش
۱- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا و بر خدا توکل کن که حمایت و پشتیبانی خدا کافی است. ۲- وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ موفقیت من فقط به خداست بر او توکل کردم و به سوی او باز می‌گردم. احزاب ۳ هود ۸۸	احساس شکست در زندگی

سورۃ الفتح

۲۹

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
 ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
 السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ
 جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيُدْخِلَ
 الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا
 عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ
 وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
 وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا
 ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
 ﴿٧﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
 فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ
 عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
 مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ
 بِالسَّيِّئَةِ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ
 اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
 وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ
 وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
 وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا
 انطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ
 أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
 فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

روان است ، بزرگ ، لشکریان ، رستگاری ، رودها ، زیر

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	سَكِينَةٌ	آرامش	۵	تَحْتَ	...
۲	جُنُود	... ، جمع جُند	۶	أَنْهَار	...
۳	يُدْخِلُ	وارد می کند	۷	فَوْز	موفقیت ، ...
۴	تَجْرَى	...	۸	عَظِيم	...

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- هُوَ الَّذِي : ۲- أَنْزَلَ السَّكِينَةَ :

۳- جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ : ۴- عَلِيمًا حَكِيمًا :

۵- لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ : ۶- تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ :

۷- خَالِدِينَ فِيهَا : ۸- فَوْزًا عَظِيمًا :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۱۱ تا ۵۱۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۴ و ۵ سورة فتح را کامل کنید.

۱- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ :

۲- لِيُزَادُوا إِيْمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ : بیفزایند بر

۳- وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ :

۴- وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ :

۵- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ :

۶- تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا :

۷- وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : وپوشاند

۸- وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ :

ج - از صفحه ۵۱۱ و ۵۱۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا را بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید (غیر از عبارات آیه چهارم و پنجم).

د - در صفحه ۵۱۲ قرآن کریم یک پیام بسیار زیبا و مشهور قرآن کریم آمده است. آن را یافته، همراه با معنا بنویسید و حفظ کنید.

خدا، برترین قدرت

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا
 أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾
 وَعَلِمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ
 الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾
 فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَائِفَتَانِ
 مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا
 عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ
 فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
 ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَر قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ
 عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا
 مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ
 الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

وقف در آخر جمله

بسیاری از جمله‌های یک آیه، علامت وقف ندارند و تشخیص اینکه جمله در کجا پایان می‌یابد تا بتوان در آخر آن، وقف کرد؛ از طریق درک معنای آن، امکان‌پذیر است.

برای درک معنای آیات، باید با معنای کلمات و ساختار جمله آشنا باشیم تا هر جمله را از جمله دیگر تشخیص دهیم^۱. همچنین می‌توان به وسیله برخی کلمات ساده، ابتدای جمله را تشخیص داد و در محل مناسب وقف کرد.

برخی کلمات پر استفاده که معمولاً در اول جمله قرار می‌گیرند، عبارت‌اند از:

وَ ، فَ ، ثُمَّ ، إِنَّ ، لَكِنَّ

خوب است بدانیم که وقف بر سر هر جمله و کوتاه کوتاه خواندن عبارات قرآنی، خواندن را آسان می‌کند و از اشتباهات می‌کاهد، همچنین درک و فهم معنای آیات آسان‌تر و وقف و ابتدا، بهتر انجام می‌شود.

اکنون با توجه به کلماتی مانند «وَ ، فَ ، ...» جمله‌های آیه ۹ صفحه قبل را مشخص کنید و این آیه را با رعایت وقف در آخر هر جمله بخوانید.

۱- مطالعه ترجمه آیات نیز می‌تواند ما را در درک معنای آیات کمک کند.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نباید مسخره کند ، می باشند ، زنان ، برادران ، اصلاح کنید

ردیف	کلمه	معنا
۵	عَسَى	شاید
۶	يَكُونُونَ ، يَكُونُوا	... ، باشند
۷	نِسَاء	...

ردیف	کلمه	معنا
۱	إِخْوَةٌ	...
۲	أَصْلَحُوا	...
۳	تُرْحَمُونَ	مورد رحمت قرار می گیرید
۴	لَا يَسْخَرُ	...

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ:

۲- فَاصْلَحُوا:

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ:

۴- لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ:

۵- لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ:

۶- عَسَى أَنْ يَكُونُوا:

۷- خَيْرًا مِنْهُمْ:

۸- وَلَا نِسَاءً مِنْ نِسَاءِ:

۱- در این دو عبارت حرف «من» معنا نمی شود و در آخر ترجمه نیز کلمه «را» می آید.

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۱۵ تا ۵۲۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیه ۱۰ و قسمت اول آیه ۱۱ سوره حجرات را کامل کنید.

۱- اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ :

۲- فَاصْلِحُوا بَيْنَ اَخْوَيْكُمْ : دو برادران.

۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ :

۴- لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۱۰﴾ :

۵- يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرَكُم مِّنْ قَوْمٍ :

۶- عَسَىٰ اَنْ يَّكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ :

۷- وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءٍ :

۸- عَسَىٰ اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُمْ... ﴿۱۱﴾ : باشند

ج - از صفحه ۵۱۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د - سوره حجرات یکی از زیباترین و جامع‌ترین سوره‌های قرآن کریم است. در این سوره مسائل بسیار مهم اعتقادی در زمینه اطاعت کامل از خدا و پیامبر اکرم و نیز مسائل مهم اجتماعی میان مسلمانان مانند صلح و پرهیز از جنگ و نیز مسائل ارزشمند اخلاقی آمده است. از این سوره یا به طور خاص، از صفحه ۵۱۷، یکی از این پیام‌های ارزشمند را انتخاب کنید و همراه با معنای آن بنویسید. سپس آن را حفظ و به آن پای بند باشید.

آیین زندگی

متن :

ترجمه :

بهداشت روانی در قرآن (۲)

در درس قبل با برخی از مشکلات روحی و روانی آدمی و درمان‌های قرآن کریم آشنا شدیم. اینک نیز به تعداد دیگری از این مشکلات توجه می‌کنیم.

آسیب‌های روحی و روانی	درمان قرآن
لج‌بازی و کینه‌توزی	۱- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ نیکی و بدی یکسان نیست؛ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (بدی) را با آنچه که بهتر است، از بین ببرد (بدی را با بدی پاسخ ندهید). فصلت ۳۴
	۲- وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا باید عفو کنند و گذشت نمایند؛ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ مگر دوست ندارید که خداوند شما را ببخشد؟ نور ۲۲
خشم و عصبانیت	۱- وَ الْكَافِرِينَ الْغَیْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ (افراد با تقوا) خشم خود را فرو می‌خورند و مردم را عفو می‌کنند. آل عمران ۱۳۴
	۲- فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ شوری ۴۰

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا

سستی نکنید و ناراحت و نگران نباشید

وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

که شما برترید، اگر مؤمن باشید.

آل عمران ۱۳۹

خودکم بینی

۱- مسخره کردن

۲- عیب جوئی

۳- لقب بد دادن

۴- سوءظن

۵- تجسس در کار دیگران

۶- غیبت کردن

تحقیق: با مراجعه به آیات ۱۰ تا ۱۲ سورة حجرات این موارد را بیابید و با تدبیر در این چند آیه بیان کنید که قرآن برای پاک شدن از این صفات ناپسند فردی و اجتماعی، ما را به چه راهی هدایت می کند.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۖ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤَفِّكُ عَنْهُ
مَنْ أُفِّكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾
يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا
فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآءَاتِهِمْ رِئُوسُهُمْ أَنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُّحْسِنِينَ
﴿١٦﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ
﴿١٨﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ ءَايَاتٌ
لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تَوْعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ
تَنْطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾
إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ
إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ
﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ
﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ
عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾ قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

﴿٣١﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٢﴾ لَأُنْزِلَ عَلَيْهِمْ حِجَابًا مِنْ طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُسَوَّمَةً
 عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً
 لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بُرْكَانَهُ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ
 وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا
 عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ
 كَالرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَتَعَاوَنَ
 أَمْرُهُمْ فَآخَذْتَهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا
 مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا
 قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾
 وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُهْدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا
 زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٠﴾
 وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥١﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

استغفار می کنند ، بودند ، سَحَرها ، نیازمند ، ثروت

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	كانوا	...	۴	أموال	... ، جمع مال
۲	أَسْحَار	... ، جمع سَحَر	۵	سَائِل	نیازمند، درخواست کننده
۳	يَسْتَغْفِرُونَ	... ، آمرزش می خواهند	۶	مَحْرُوم	محروم ، ...

فعالیت دوم

معنای این ترکیبها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ :

۲- فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ :

۳- إِنَّهُمْ كَانُوا :

۴- هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ :

۵- وَفِي أَمْوَالِهِمْ :

۶- لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ :

۷- وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ :

۸- وَفِي أَنْفُسِكُمْ :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۲۱ تا ۵۲۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۱۵ تا ۲۱ سورة ذاریات را کامل کنید.

۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ :

۲- اِخْذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُنَّ : آنچه به آنها می‌دهد می‌گیرند؛

۳- اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾ :

۴- كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ : آنها فقط کمی از شب را می‌خوابیدند (و بیشتر شب را در دعا و نماز بودند).

۵- وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ : و در و در

۶- وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ : سهمی است

۷- وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ : افرادی که یقین دارند.

۸- وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ : پس آیا نمی‌بینید؟

ج - از صفحه ۵۲۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و معنا کنید.

د - در صفحه ۵۲۳ قرآن کریم، خداوند به پیامبر می‌فرماید : «به مؤمنان پند و تذکر بده که برای آنها سودمند است». این آیه شریفه را بیابید، همراه با ترجمه آن بنویسید. به نظر شما چرا پند و تذکر سودمند است؟ در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

مؤمنان را سود بخشد!

متن :

ترجمه :

وَنَبِّئُهُم أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاطَى فَقَعَّرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَّجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتْنَا فَتَمَارَوْا
بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاودُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾
فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ
﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَآخَذْنَاهُمْ
أَخْذًا عَزِيزًا مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ
فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرُونَ ﴿٤٤﴾ سَيَهْرَمُ الْجَمْعُ
وَيُؤَلِّوْنَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَى وَأَمَرُّ
﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ
عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

الف وصل

الف بدون حرکت در اول کلمه، الف وصل است. این الف در وسط جمله خوانده نمی‌شود؛ مانند :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

الف وصل در ابتدای جمله، با حرکت مناسب خود خوانده می‌شود؛ مانند :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اُعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

حرکت الف وصل^۱

۱- **فتحه** : در همه کلمات دارای «ال» مانند :

الْيَوْمَ ← الْيَوْمَ السَّجِدُونَ ← السَّجِدُونَ

۲- **ضمه** : در کلماتی که اولین حرکت آنها ضمه است، مانند :

اسْكُنُوا ← اسْكُنُوا ادْخُلُوا ← ادْخُلُوا

۳- **کسره** : در سایر موارد، مانند :

اصْبِرُوا ← اصْبِرُوا اتَّقُوا ← اتَّقُوا

شایان ذکر است بعد از شماره آیه و بعد از علامت وقف، حرکت الف وصل به شکل ریز نوشته شده است. مانند :

الْحَجَّ أَشْهَرُ مَعْلُومَةٍ انْظُرُوا إِلَى ثَمَرَةٍ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ

حرکت الف وصل در ابتدای این کلمات را مشخص کنید :

استَجِيبُوا اَعْدِلُوا اذْكُرُوا الرَّاحِكَونَ اثْنَا عَشَرَ

۱- این قواعد استثنا نیز دارد که غالباً در اول جمله نیست.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

پند ، خاندان ، آسان کردیم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
پندگیرنده	مُدِّکِر	۴	...	یَسَّرْنَا	۱
هشدارها، هشداردهندگان	نُذِر	۵	... ، یاد	ذِکْر	۲
مجازات کردیم، گرفتیم	أَخَذْنَا	۶	آل ، ...	ءال	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ :
۲- لِلذِّكْرِ :

۳- وَلَقَدْ جَاءَ :
۴- ءالِ فِرْعَوْنَ :

۵- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا :
۶- كُلَّهَا :

۷- فَآخَذْنَاهُمْ :

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۲۶ تا ۵۳۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۴۰ تا ۴۲ سوره قمر را کامل کنید.

۱- وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ :

۲- فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤٠﴾ : هیچ ... ؟!

۳- وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ التَّنْذِيرُ ﴿٤١﴾ :

۴- كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا :

۵- فَآخَذْنَاهُمْ أَخْذَ غَزٍّ يُزْمَقُ تَدْرِ ﴿٤٢﴾ : را آن گونه که فردی عزتمند و مقتدر
مجازات می‌کند.

ج- از صفحه ۵۲۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- در صفحه ۵۲۷ قرآن کریم، عبارات زیبا و پرمعنای بسیاری آمده است. در یکی از آنها خداوند می‌فرماید :
«در دستیابی به حق، ظن و گمان کافی نیست». در حقایقی مهم همچون اعتقادات دینی باید به یقین و اطمینان کامل دست یافت. این عبارت حکیمانه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و چه خوب است آن را حفظ کنید.

فقط یقین!

متن :

ترجمه :

سایه قرآنی

انبساط و گسترش جهان

دانشمندان می‌گویند جهان پیوسته در حال انبساط و گسترش است و کهکشان‌ها از یکدیگر دور می‌شوند. پروفسور استیفن ویلیام هاوکینگ در کتاب تاریخچهٔ زمان می‌گوید^۱:

«مجموعهٔ کیهانی شامل چند صد هزار میلیون کهکشان است که هر کدام دارای چندصد هزار میلیون ستاره‌اند. همهٔ این کهکشان‌ها در حال دور شدن از ما هستند. این مطلب را به وسیلهٔ تجزیهٔ نور ستارگان می‌فهمیم.»

برای نخستین بار دانشمندی به نام «سلیفر» در سال ۱۹۲۲ میلادی این موضوع را کشف کرد. بعد از او «هابل» در سال ۱۹۲۹ اعلام کرد کهکشان‌ها و ستارگان به صورت منظم از یکدیگر دور می‌شوند.

۱- پژوهشی در اعجاز علمی قرآن تألیف دکتر محمد علی رضایی اصفهانی، صفحه ۱۴۲

قرآن کریم در عصری که نه از دوربین‌های معمولی خبری بود و نه از تلسکوپ‌های غول‌پیکر امروزی، به گسترش و انبساط عالم اشاره کرده است. هرچند قرآن، کتاب نجوم، فیزیک یا شیمی نیست؛ بلکه کتاب هدایت انسان است؛ اما گاهی به برخی از رازها و شگفتی‌های عالم آفرینش که در زمان نزول قرآن هیچ خبری از آن نبوده است، اشاره دارد. چنین اشاره‌هایی، نشانه روشن و خوبی است که قرآن کریم وحی الهی است که سرچشمه در علم بی‌پایان خداوند دارد. در آیه ۴۷ سوره ذاریات به این موضوع علمی شگفت‌انگیز اشاره شده است.

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

و ما آسمان را با قدرت بنا کردیم و همواره آن را گسترش می‌بخشیم.

ذاریات ۴۷

وَمَا أَمَرْنَا إِلَّا وَاحِدَةً كَلَمِحٍ بِالْبَصَرِ ۝٥٠ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۝٥١ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي
الزُّبْرِ ۝٥٢ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ۝٥٣ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّتٍ وَنَهْرٍ ۝٥٤ فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُقْتَدِرٍ ۝٥٥

سورة الرحمن آياتها ٧٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ ۝١ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝٢ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝٣
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝٤ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝٥ وَالنَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۝٦ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
۝٧ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۝٨ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝٩ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۝١٠
فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝١١ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
وَالرَّيْحَانُ ۝١٢ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝١٣ خَلَقَ
الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝١٤ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝١٥ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝١٦

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
 مَرْجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يُخْرِجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤَ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ
 ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى
 وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ
 ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ
 ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَمَعَشَرُ الْجِنَّ وَالْإِنْسُ
 إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا
 لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
 كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ
 عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

سجده می کند ، ترازو ، یاد داد ، طغیان نکنید ، سخن

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	عَلَّمَ	... ، آموخت	۵	رَفَعَ	برافراشت
۲	بَيَّنَّ	... ، سخن گفتن	۶	وَضَعَ	قرار داد، نهاد
۳	نَجَّمَ	علف، گیاه بدون ساقه	۷	مِيزَان	... ، معیار
۴	يَسْجُدُ	...	۸	لَا تَطْغَوْا	... ، از حد نگذرید

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- الرَّحْمَنُ : خدای ...
- ۲- عَلَّمَ الْقُرْآنَ :
- ۳- خَلَقَ الْإِنْسَانَ :
- ۴- عَلَّمَهُ الْبَيَانَ :
- ۵- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ :
- ۶- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ :
- ۷- يَسْجُدَانِ :
- ۸- رَفَعَهَا :
- ۹- وَضَعَ الْمِيزَانَ :
- ۱۰- أَلَّا تَطْغَوْا :
- ۱۱- أَقِيمُوا الْوَزْنَ :
- ۱۲- بِالْقِسْطِ :

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۱ تا ۵۳۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۹ سوره «الرَّحْمَن» را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- الرَّحْمَنُ ۱ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۲ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۳ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۴

..... ۱ ۲ ۳ ۴

۲- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يُحْسَبَانِ ۵ : و با حساب و اندازه در نظم هستند.

۳- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۶ :

۴- وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۷ :

۵- أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۸ :

۶- وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ :

۷- وَلَا تَخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۹ : و در (وزن کردن و سنجیدن) کم و کاست نگذارید.

ج- از صفحه ۵۳۲ و ۵۳۳ قرآن کریم چند آیه یا عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- یکی از پیام‌های زیبا و پرمعنای قرآن کریم که در دوره ابتدایی نیز با آن آشنا شده‌اید، در صفحه ۵۳۳ قرآن کریم آمده است. این پیام را بیابید و همراه با معنای آن بنویسید. با دوستان خود گفت‌وگو کنید و ببینید که چه مطالب عمیق‌تری از این پیام دریافت می‌کنید.

نیکی جواب نیکی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَهِيَ الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَا يَكُونُ مِنْ شَجَرٍ مِنْ
زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾ فَهَالِكُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ
﴿٥٤﴾ فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ
خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنْتُمْ
تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ
وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾
أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ
نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾
بَلْ نَحْنُ مُحْرَمُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنْتُمْ
أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا
فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنْتُمْ
أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا
وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾
فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لِقَسَمٌ لِّوَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

کوتاهی و کشیدگی حرکات

صداهای «اَ - اِ - اُ» به حالت کوتاه و صداهای «اَ - اِ - اُ» به صورت کشیده خوانده می‌شوند.

در فارسی گاهی صداهای کوتاه را به صورت کشیده می‌خوانیم؛ مانند کشیده خواندن کلمات (أصل، اسم، شغل) و گاهی صداهای کشیده را کوتاه می‌خوانیم؛ مانند کوتاه خواندن کلمات (آب، سیب، خوب)

در خواندن قرآن نباید این حالت پیش بیاید؛ زیرا در زبان عربی، کشیده خواندن صداهای کوتاه، آنها را به صداهای کشیده تبدیل می‌کند و گاهی باعث تغییر معنای کلمه می‌شود.

مثلاً اگر فتحه در کلماتی مانند «قَالَ، كَانَ» کشیده خوانده شود، در لحن عربی، فعل مفرد به فعل مثنی تبدیل می‌شود.

کوتاه خواندن صداهای کشیده نیز، آنها را به صداهای کوتاه تبدیل می‌کند و باعث تغییر معنا می‌شود.

مثلاً اگر صدای «و» در کلماتی مانند «يَصْبِرُوا، يَعْلَمُوا» کوتاه خوانده شود، در لحن عربی، فعل جمع به فعل مفرد تبدیل می‌شود. این حالت بیشتر در آخر کلمات پیش می‌آید.

برای درست خواندن صداهای کوتاه در آیات سوره حمد، بین کلمات هر جمله

فاصله‌ای نداده و کلمات را متصل به هم بخوانید :

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

آیات درس را از لوح فشرده گوش دهید و دقت کنید چگونه صدای کوتاه آخر

کلمات به کلمه بعد وصل می‌شود؛ شما نیز مانند آن بخوانید.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

می آشامید ، می رویانید ، دیدید ، شکر می کنید ، می خواهیم ، کشاورز

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	رَأَيْتُمْ	... ، دقت کردید	۴	نَشَأُ	...
۲	تَزْرَعُونَ	... ، زراعت می کنید	۵	تَشْرَبُونَ	... ، می نوشید
۳	زارع	... ، رویاننده	۶	تَشْكُرُونَ	... ، سپاسگزاری می کنید

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- أَفْرَأَيْتُمْ :
- ۲- ءَأَنْتُمْ :
- ۳- تَزْرَعُونَ :
- ۴- أَمْ نَحْنُ الزَّرْعُونَ :
- ۵- لَوْ نَشَاءُ :
- ۶- لَجَعَلْنَاهُ :
- ۷- نَحْنُ مُحْرَمُونَ :
- ۷- فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ :

نکته : گاهی بهتر است «اسم فاعل» یا «اسم مفعول» در جمله به صورت فعل معنا شود؛ مانند :

لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ : برای زکات انجام دهندگان هستند. ← زکات را می پردازند.

وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ : و ما برانگیخته شدگان نیستیم. ← و ما برانگیخته نمی شویم.

۱- اینجا بهتر است «زارعون» به صورت فعل معنا شود. ۲- فَلَوْ... پس چرا...

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۵ تا ۵۳۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۶۳ تا ۷۰ سوره واقعه را کامل کنید.

- ۱- أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ : به می‌کارید؟
- ۲- ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ :
- ۳- لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ :
..... خُرد و خشک شده، و شما ناراحت و متعجب می‌شوید!
- ۴- إِنَّا لَمُعْرِمُونَ ﴿٦٦﴾ : (او می‌گفتید) واقعا ما زیان کردیم.
- ۵- بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ :
- ۶- أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ :
- ۷- ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ :
..... آن را از ابر فرو فرستادید یا ما هستیم که آن را فرو می‌فرستیم.
- ۸- لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ :
..... تلخ و شور،

ج - از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و آنها را همراه با معنای هر یک بنویسید.

د - از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی می‌توانید انتخاب کنید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

تمام رودهای بزرگ که آب شیرین دارند، وقتی به دریاها می‌ریزند، در کنار ساحل، دریایی از آب شیرین درست می‌کنند و آب‌های شور را به عقب می‌رانند. برخلاف انتظار اولیه، این دو دریا، به علت تفاوت درجه غلظت نمک، تا فاصله‌های دور با یکدیگر آمیخته نمی‌شوند و حتی رنگ این آب‌ها با هم متفاوت است. گویا در بین آنها حائل و مانعی قرار گرفته است که از درآمیختن آنها با یکدیگر جلوگیری می‌کند. این پدیده، سرمایه بزرگی است که انسان‌ها از زمان‌های قدیم با استفاده از آن زمین‌های بسیاری را آبیاری می‌کردند و زیر کشت درختان می‌بردند.

قرآن کریم از این شگفتی زیبا و پربرت آفرینش در چندجا سخن گفته است.

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ
وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا

و او کسی است که دو دریا را در کنار هم قرار داد؛ یکی گوارا و شیرین و دیگری شور و تلخ،
و در میان آنها حائل و مانعی قرار داد تا با هم مخلوط نشوند.

قرآن ۵۳

۱- برگرفته از تفسیر نمونه جلد ۱۵ صفحه ۱۲۱ و جلد ۲۳ صفحه ۱۲۴

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾

دو دریا را در حالی که با هم تماس دارند، در کنار هم قرار داد. در میان آن دو، حائلی است که این دو با یکدیگر آمیخته و مخلوط نمی شوند.

پس کدام یک از نعمت های پروردگارتان را انکار می کنید؟!

الرحمن

طعم شیرین، رنگ روشن، چون قمر

طعم تلخ و رنگ مُظْلِم^۱ همچو قار^۲

بر مثال آب دریا، موج موج

مولوی

بحر را نیمیش شیرین، چون شکر

نیم دیگر تلخ، همچون زهرمار

هر دو برهم می زنند از تحت و اوج^۳

۳- تحت و اوج : پایین و بالا

۲- قار : قیر، ماده سیاه رنگ

۱- مُظْلِم : تاریک، سیاه

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ
وَالشَّهَادَةُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾ اَعْلَمُوا أَنَّمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوٌّ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ
يَهْبِجُ فَتَرِبُهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ
الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ
﴿٢١﴾ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَاهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ
﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ
وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا
وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ
مُتَهْتِدٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَنِيَّةً ابْتَدَعُوهَا
مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ
رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ
يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ
بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْلًا يَعْلَمَ أَهْلُ
الْكِتَابِ إِلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ
بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

یاری می‌کند ، پیامبران ، فایده‌ها ، قدرتمند ، آهن

ردیف	کلمه	معنا
۱	رُسُل	... ، جمع رَسول
۲	بَيِّنَات	دلایل روشن ، جمع بَيِّنَة
۳	يَقْوَمُ ... بِـ	رفتار کند ... به، به پا دارد
۴	حَدِيد	...
۵	بَأْس	سختی
۶	مَنَافِع	...
۷	يَنْصُرُ	...
۸	قَوِيّ	قوی ، ...

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا :
- ۲- بِالْبَيِّنَاتِ :
- ۳- أَنْزَلْنَا مَعَهُمْ :
- ۴- لِيَقْوَمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ :
- ۵- أَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ :
- ۶- بَأْسٌ شَدِيدٌ :
- ۷- مَنَافِعُ لِلنَّاسِ :
- ۸- لِيَعْلَمَ اللَّهُ :
- ۹- يَنْصُرُهُ :
- ۱۰- قَوِيٌّ عَزِيزٌ :

۱- گاهی «ب» به صورت «با» معنا می‌شود.
 ۲- گاهی «شَدید» به معنای «بسیار» است.
 ۳- در اینجا «يَعْلَمُ» به معنای «بشناسد» یا «مشخص کند» است.

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۳۸ تا ۵۴۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیه ۲۵ سوره حدید را کامل کنید.

۱- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ :

۲- وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ :

۳- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ :

۴- وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ :

۵- فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ :

۶- وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ :

و را که و در حالی که (خدا از دید او) نهان است.

۷- إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ :

ج - از صفحه ۵۳۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د - از صفحه فوق یک پیام قرآنی را که در پایه ششم ابتدایی با آن آشنا شده‌اید، همراه با معنای آن بنویسید.
این پیام چه نکاتی را به ما متذکر می‌شود. در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.

همه جا با ما!

متن :

ترجمه :

یام قرآنی

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ
مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ
عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾
هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»

یکی از قواعد مهم فصاحت و تجوید، درشتی و نازکی تلفظ حروف و حرکات است. یک مورد مهم این قاعده، چگونگی تلفظ کلمه «الله» است.

اگر این کلمه بعد از صدای ـ بیاید، نازک و معمولی تلفظ می‌شود؛ مانند :

بِسْمِ اللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بِحَوْلِ اللَّهِ عِبَادِ اللَّهِ

ولی اگر بعد از صدای ـ یا ـ بیاید، به صورت درشت و پُر تلفظ می‌شود؛ مانند :

اللَّهُ اللَّهُمَّ وَاللَّهُ إِلَّا اللَّهُ هُوَ اللَّهُ سَمِعَ اللَّهُ رَحِمَةُ اللَّهِ وَلِيُّ اللَّهِ رَسُولُ اللَّهِ سُبْحَنَ اللَّهِ

در حین خواندن آیات درس، مشخص کنید لام «الله» در کدام یک از جمله‌ها درشت و در کدام، نازک تلفظ می‌شود.

فحالت

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

مساوی است ، نباشید ، شخص ، رستگار ، آتش ، فردا

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	نَفْس	... ، انسان	۵	فَاسِق	نافرمان، گناهکار، منحرف
۲	عَد	...	۶	يَسْتَوِي	...
۳	لَا تَكُونُوا	...	۷	نَار	...
۴	نَسُوا	فراموش کردند	۸	فَائِز	... ، موفق

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اِتَّقُوا اللَّهَ :

۲- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ :

۳- نَسُوا اللَّهَ :

۴- أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ :

۵- لَا يَسْتَوِي :

۶- أَصْحَابُ النَّارِ :

۷- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ :

۸- هُمُ الْفَائِزُونَ :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۴۲ تا ۵۴۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۱۸ تا ۲۰ سورة حشر را کامل کنید.

- ۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ :
- ۲- وَلَتَنْظُرُنَّفْسٌ مَّا قَدَّمْتَ لِعَٰدٍ : و باید دقت کند هر ... را که از پیش می‌فرستد ...
- ۳- وَاتَّقُوا اللَّهَ :
- ۴- إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۸﴾ :
- ۵- وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ :
..... پس (خدا) خود آنها را از یاد خودشان برد.
- ۶- أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَٰسِقُونَ ﴿۱۹﴾ :
- ۷- لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ :
- ۸- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَٰئِزُونَ ﴿۲۰﴾ :

ج - از صفحه ۵۴۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د - در آیات پایانی سورة حشر (صفحه ۵۴۸) مجموعه‌ای از زیباترین اسم‌ها و صفات‌های خدای بزرگ آمده است. هر بخش از آنها را که دوست دارید به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و همراه با معنا بنویسید. چه خوب است آیات ۱۸ تا ۲۴ سورة حشر را با توجه به معنا حفظ کنید و آنها را گاه به گاه بخوانید.

اللَّهُ

متن :

ترجمه :

پیرمرد شامی و امام سجاد علیه السلام

زمانی که اهل بیت امام حسین علیه السلام در حال اسارت به مرکز خلافت یزید در شام رسیدند، پیرمردی نزد آنان آمد و گفت: «خدا را شکر که با هلاکت مردان شما، یزید بر شما مسلط شد». امام سجاد علیه السلام به او فرمود: ای پیرمرد آیا قرآن خوانده‌ای؟ پیرمرد گفت: آری امام سجاد علیه السلام: آیا این آیه را در قرآن خوانده‌ای که:

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ^۱ (بگو من هیچ پاداشی از شما برای رسانتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم)

پیرمرد گفت: آری خوانده‌ام. امام سجاد علیه السلام فرمود: آیا می‌دانی ما خویشان پیامبریم. آیا در سورة اِسرائ این آیه را خوانده‌ای که:

وَأَتِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ ^۲ (و حق نزدیکان را بپرداز)

پیرمرد گفت: آری امام سجاد علیه السلام فرمود: ما «ذی القربی» و خویشان رسول خدا صلی الله علیه و آله هستیم. آیا این آیه را خوانده‌ای که:

وَعَلَّمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ... ^۳ (بدانید هرگونه غنیمتی به دست آورید، خمس آن برای خدا و برای پیامبر و برای نزدیکان (پیامبر) است.)

پیرمرد: آری

امام سجاد علیه السلام فرمود : ما همان «ذی القربی» هستیم. آیا این آیه را خوانده‌ای :

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا^۱

(خداوند می‌خواهد پلیدی و گناه را فقط از شما اهل بیت دور کند؛ و کاملاً شما را پاک سازد.)

پیرمرد گفت : این آیه را هم خوانده‌ام.

امام سجاد علیه السلام فرمود : ما همان اهل بیتی هستیم که خدا آیه طهارت را در عظمت آنها نازل کرده است. پیرمرد که تا این زمان گمان می‌کرد، امام و همه اسیران بیگانگانی هستند که علیه یزید قیام و خروج کرده‌اند، به ناگاه بر خود لرزید و متوجه شد آن بزرگان، فرزندان و خاندان پیامبر اکرم‌اند.

با خود اندیشید اگر اینان بیگانه و خارج از دین‌اند، پس چرا قرآن می‌خوانند و این گونه با آن آشنا هستند. بیان صریح و روشن امام سجاد از قرآن، در آن شرایط ویژه، پیرمرد را نسبت به آنچه قبلاً شنیده بود، به تردید انداخت. لحظاتی ساکت ماند و با تعجب پرسید؟

شما را به خدا قسم آیا این آیات قرآن در شأن شماست؟

امام علیه السلام فرمود : به خدا قسم، به حق جدم رسول الله صلی الله علیه و آله که این آیات در حق ماست.

پیرمرد گریست و سر به سوی آسمان برداشت و گفت : خدایا!

از همه دشمنان آل محمد صلی الله علیه و آله بیزاری می‌جویم

و از حرف‌هایی که زدم عذر می‌خواهم و خطاب به

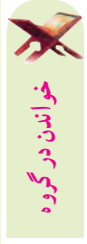
امام سجاد علیه السلام گفت : آیا توبه من قبول می‌شود؟

امام سجاد علیه السلام : آری. اگر توبه کنی

خداوند قبول می‌کند و تو با ما هستی.

چون داستان این پیرمرد به گوش یزید

رسید، دستور داد او را کشتند.^۲

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكَنَ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ
بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي
مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
قَدْ يَسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبْشُرُ الْكَافِرُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّفِّ
آيَاتُهَا ١٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ
بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ لِمَ
تُؤْذِنُونِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا زَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِينَ ﴿٥﴾

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنَىٰ إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ
فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰ إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَدْلُكُمُ
عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنَ
طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ
مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا
أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ
الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا نَاطِقَةٌ مِّنْ بَنَىٰ إِسْرَءِيلَ وَكَفَرَتْ
طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

جهاد و تلاش می کنید ، خانه ها ، ایمان می آورید ، نجات می دهد ، گناهان

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	تُنَجِّی	...	۵	یَغْفِرُ	می آمرزد، می پوشاند
۲	تُؤْمِنُونَ	...	۶	ذُنُوبَ	... ، جمع ذَنْب
۳	تُجَاهِدُونَ	...	۷	مَسَاكِنَ	... ، جمع مَسْكَن
۴	كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ	می دانستید	۸	عَدْنِ	جاودان

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- تَجَارَةً تُنَجِّیْكُمْ :
- ۲- تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ :
- ۳- تُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ :
- ۴- بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ :
- ۵- خَيْرٌ لَّكُمْ :
- ۶- إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ :
- ۷- يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ :
- ۸- يُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ :
- ۹- مَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ :
- ۱۰- فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ :
- ۱۱- ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ :

۱- گاهی بهتر است «ب» به صورت «با» معنا شود.

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۴۹ تا ۵۵۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱۰ تا ۱۲ سورة صف را کامل کنید.

۱- يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا :

۲- هَلْ اَدْرٰكُكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ : ... راهنمایی کنیم شما را ... ی که

۳- تُنَجِّیْکُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ :

۴- تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ :

۵- وَتُجَاهِدُوْنَ فِیْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ :

۶- ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ :

۷- یَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ :

۸- تَجْرٰی مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ :

۹- وَمَسٰكِنٌ طَیِّبَةً فِیْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ :

۱۰- ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ :

ج- از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم کدام عبارات را برای پیام قرآنی مناسب می دانید. پیامی را که برای مؤمنان مژده و بشارت است انتخاب و ترجمه کنید.

یاری خدا و پیروزی نزدیک

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾

آیاتها سورة المنافقون ۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ ۚ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ ۚ كَانَتْهُمْ قُشُبٌ مُّسْنَدَةٌ ۚ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۚ قَاتِلْهُمْ اللَّهُ ۚ إِنَّي يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

نحوه خواندن نون ساکن و تنوین

نون ساکن در کلماتی مانند «مِنْهَج ، مُنْعِطِف ، انْحِلَال» به صورت معمولی و واضح خوانده می شود؛ ولی در کلماتی مانند «شَنْبِه ، پَنَکِه ، سَنَگ» در حرف بعدش خوانده می شود.

در کلمات قرآن نیز «نون ساکن» و «تنوین» نزدش حرف «أ ح خ ع غ هـ» به صورت معمولی و واضح تلفظ می شود؛ مانند :

أَنْعَمْتَ لِمَنْ حَمِيدُهُ كُفُّوا أَحَدٌ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ سَلَامٌ هِيَ

ولی نزد ۲۲ حرف دیگر، در حرف بعدش تلفظ می شود^۱. این نحوه تلفظ موجب قرائت زیبا و فصیح قرآن و نماز می شود؛ مانند :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ

به قرائت آیات درس از لوح فشرده گوش دهید و مشخص کنید که نون ساکن و تنوین، در چه کلماتی به صورت معمولی و در چه کلماتی، در حرف بعدش تلفظ می شود.

فعالیت

^۱ قواعد مفصل نون ساکن و تنوین همراه با اصطلاحات اظهار، ادغام، اخفاء، قلب میم، و استثنائات و توضیحات کامل، در کتاب های علم قرائت و تجوید آمده است.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

خرید و فروش ، وقتی که ، رستگار می شوید ، ندا داده شد

معنا	کلمه	ردیف
تمام شد	قُضِيَتْ	۵
پراکنده شوید	اِنْتَشِرُوا	۶
بجوید ، طلب کنید	اِبْتَغُوا	۷
... ، موفق می شوید	تُفْلِحُونَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
...	اِذَا	۱
...	نُودِيَ	۲
...	يَبِيعُ	۳
این ، آن	ذَلِكَ	۴

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا :
- ۲- اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ :
- ۳- مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ :
- ۴- اِلَى ذِكْرِ اللّٰهِ :
- ۵- ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ :
- ۶- فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ :
- ۷- فَانْتَشِرُوْا فِى الْاَرْضِ :
- ۸- وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ :
- ۹- وَاذْكُرُوْا اللّٰهَ كَثِيْرًا :
- ۱۰- لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ :

۱- در اینجا کلمه «مِنْ» به صورت «در» معنا می شود.

۲- گاهی با توجه به کلماتی که قبل از فعل مضارع می آید، معنای فعل کمی تغییر می کند، به این تغییر توجه داشته باشید، مانند :

لِ + تَعْلَمُوْنَ : تا (برای اینکه) + می دانید ← تا بدانید

لَعَلَّكُمْ + تُفْلِحُونَ : تا (شاید، به این امید که) شما + موفق می شوید ← تا موفق شوید.

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۵۳ تا ۵۵۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه ۹ و ۱۰ سورة جمعه را کامل کنید.

۱- يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا :

۲- اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ :

۳- فَاسْعَوْا اِلَى ذِكْرِ اللّٰهِ : پس بشتابید

۴- وَذَرُوْا الْبَيْعَ : ورها کنید

۵- ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ : ۶- اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ :

۷- فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ : ۸- فَانْتَشِرُوْا فِى الْاَرْضِ :

۹- وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ : ۱۰- وَادْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا :

۱۱- لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ :

ج- از صفحه ۵۵۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هریک بنویسید.

د- در صفحه ۵۵۵ قرآن کریم کدام عبارت عزتمندان واقعی را معرفی می‌کند. این عبارت را به عنوان پیام قرآنی انتخاب کرده و همراه با معنا بنویسید.

عزتمندان واقعی

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

او خواهد آمد!

همه امت‌ها به‌ویژه یکتاپرستان عالم به پیروزی نهایی حق بر باطل ایمان و امید دارند. این وعده قطعی الهی در همه کتاب‌های آسمانی آمده است؛ اما در قرآن کریم از وضوح و روشنی بیشتری برخوردار است. برخی از این آیات چنین است.

موضوع	آیه
زمین میراث صالحان	وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ قطعا در کتاب زبور پس از تورات نوشتیم که زمین را بندگان صالح من به ارث می‌برند. انبیاء ۱۰۵
پیروزی مستضعفان	وَنُزِذُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ و چنین خواسته‌ایم که بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم. قصص ۵
وعده الهی	وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ خداوند به مؤمنان نیک کردار شما وعده داده است که آنها را در زمین به حکومت می‌رساند. نور ۵۵
پیروزی نهایی اسلام	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ صف ۹

خداوند وعده داده است که حکومت در زمین
به دست مؤمنان و صالحان خواهد رسید و به جای ظلم
و ستم همه جا را عدل و داد فرا خواهد گرفت. این وعده الهی
به دست آخرین حجت حق یعنی امام زمان (عج) تحقق می یابد.

ایمان به ظهور حضرت مهدی (عج) از یک سو پیروزی نهایی حق بر
باطل را نوید می دهد، و از سوی دیگر پشتوانه اعتقادی و
قلبی محکمی برای مؤمنان است تا در فراز و نشیب
تاریخ بشریت، ایمان و یقین آنها به شک و تردید
مبدل نشود و در اوج مظلومیت از پایداری و
حرکت در صراط مستقیم باز نمانند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا
وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ
وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي
لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَأَمِنُوا
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ
﴿٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّعَابِنِ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
 النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَا أَصَابَ مِنْ
 مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
 فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَىٰ اللَّهِ فليتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
 لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَوْا وَتَصَفَحُوا وَتَغْفِرُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
 فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
 وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ
 يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِنْ تُقْرِضُوا
 اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
 حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْغَزِيْزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

سورة الطلاق آیاتها ۱۲

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

توکل می کند ، اندازه ، قرار می دهد ، محل خروج

ردیف	کلمه	معنا
۱	يَتَّقِي (يَتَّقِي)	تقوا داشته باشد
۲	يَجْعَلُ	...
۳	مَخْرَج	راه نجات ، ...
۴	حَيْثُ	جا ، هر کجا
۵	يَحْتَسِبُ	گمان می کند
۶	يَتَوَكَّلُ	...
۷	حَسْبُ	کافی است
۸	قَدْر	...

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید^۱.

فعالیت دوم

۱- وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ:

۲- يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا:

۳- وَيَرْزُقْهُ:

۴- مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ:

۵- وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ:

۶- فَهُوَ حَسْبُهُ:

۷- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ:

۸- لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا:

۱- تمام فعل های مضارع این عبارات به صورت مضارع التزامی معنا می شود؛ نه مضارع اخباری. به مثال های زیر دقت کنید.
مضارع اخباری: می داند، قرار می دهد، توکل می کنند، تقوا دارند.
مضارع التزامی: بداند، قرار دهد، توکل کند، تقوا داشته باشد.

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۵۶ تا ۵۶۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه این عبارات از سورة طلاق را کامل کنید. این قطعه یکی از زیباترین و پرمعناترین پیام‌های قرآنی است. سعی کنید این قطعه را حفظ کنید و آن را با توجه به معنای آن، در آغاز روز و پس از نمازهای خود بخوانید.

۱- وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ :

۲- يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا :

۳- وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ :

۴- وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۵- فَهُوَ حَسْبُهُ :

۶- إِنَّ اللَّهَ بِأَمْرِهِ : ... به کار و خواست خود دست می‌یابد.

۷- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا :

ج - با مراجعه به صفحه ۵۵۹ قرآن کریم، آیه ۱۱ سورة طلاق را به طور کامل ترجمه کنید. معنای کدام یک از کلمات این آیه را نمی‌دانید؟ آیا می‌توانید معنای این گونه کلمات را با توجه به سایر کلمات هر جمله، حدس بزنید.

د - در آیات صفحه ۵۵۷ چند پیام قرآنی آمده است؟ یکی از این پیام‌ها بیانگر هدایت خاص خداوند است. آن را یافته، همراه با ترجمه بنویسید.

هدایت الهی

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

سورة الملك آياتها ۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۚ مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ
 تَفَوتٍ ۚ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ ۖ وَاعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ وَيَسَّ الْمَصِيرُ
 ﴿٦﴾ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ ۖ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
 قَالُوا بَلَىٰ ۖ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ ۖ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ ۖ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ۖ وَاجْرُ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

می شنیدیم ، دست ، اندیشه و درک می کنیم ، یا ، مرگ

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	يَد	... ، جمع : آیدی	۵	كُنَّا نَسْمَعُ	گوش شنوا داشتیم ، ...
۲	مَوْت	...	۶	أَوْ	...
۳	يَبْلُو	می آزماید	۷	نَعْقِلُ	...
۴	أَيَّ	کدام ، کدام یک	۸	سَعِير	دوزخ ، آتش فروزان

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- بِيَدِهِ الْمُلْكُ :
- ۲- خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ :
- ۳- لِيَبْلُوَكُمْ :
- ۴- أَيْكُمُ :
- ۵- الْغَزِيَّةُ الْغَفُورُ :
- ۶- لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ :
- ۷- أَوْ نَعْقِلُ^۱ :
- ۸- مَا كُنَّا :
- ۹- أَصْحَابِ السَّعِيرِ :

۱- در اینجا «نَعْقِلُ» را به صورت ماضی استمراری معنا کنید؛ یعنی : (كُنَّا) نَعْقِلُ : اندیشه و درک می کردیم

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۶۲ تا ۵۶۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات اول و دوم و نیز آیه ۱ تا ۱۰ سورة ملک را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ :

۲- وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ :

۳- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ :

۴- لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا :

۵- وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ :

۶- وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ :

۷- مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ :

ج - از صفحه ۵۶۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

د - در صفحه ۵۶۴ قرآن کریم در آیه مشهوری، پیامبر اکرم به داشتن صفت بسیار ارزشمندی توصیف شده است. این آیه را بیابید و به عنوان پیام قرآنی، همراه با معنای آن بنویسید. خوب است این آیه را حفظ کنید.
ما در این ویژگی چه نسبتی با پیامبر خود داریم؟ مولوی در تمثیل زیبایی می گوید :
شیر را، بچه همی ماند به او تو به پیغمبر چه می مانی، بگو

انسانی با برترین اخلاق

متن :

ترجمه :

هیئات مِنَّا الذَّلَّةُ

قرآن کریم عزت را فقط از آن خدا، پیامبر و مؤمنان می‌داند. مسلمانان با این آموزه الهی سخت‌ترین روزهای زندگی را پشت سر گذاشتند و با صبر و پایداری در راه حق، در برابر دشمنان خدا و دشمنان مردم به پیروزی رسیدند. برخی از این آموزه‌های قرآنی چنین است:

آیات	آموزه
وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ منافقون ۸	عزتمندان واقعی
وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا هرگز خداوند مؤمنان را تحت سلطه کافران قرار نمی‌دهد. نساء ۱۴۱	حفظ استقلال
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ محمد ۷	پایداری و ثبات قدم

حماسه حضرت امام حسین علیه السلام و یارانش، اوج عزتمندی پیروان حق در برابر ذلت اهل باطل در تاریخ اسلام بوده است. این چنین بود که اسلام محمدی توانست در برابر کفر و نفاق اموی پیروز شود و ماندگار ماند.

انقلاب اسلامی مردم ایران نیز با رهبری امام خمینی و الگوگیری از نهضت حسینی در برابر ظلم و نفاق به پیروزی رسید و پس از یورش ظالمان و مستکبران، مردم مسلمان ایران توانستند در هشت سال دفاع مقدس با بهره‌مندی از آموزه‌های قرآنی و پایداری و استقامت، از انقلاب اسلامی و کشور خود دفاع کنند.

سروده‌های شاعران مسلمان ایرانی در طول دفاع مقدس که شور و ایمان رزمندگان اسلام را دوجندان می‌کرد همه برگرفته از آموزه‌های قرآنی بود و هنوز نیز آن نواهای حماسه‌آفرین، حرکت و عزت می‌آفریند.

نواهای به یادماندنی حاج صادق آهنگران با آن صدای گرم و دلنشین، رزمندگان را به وجد می‌آورد و حماسه‌ها و پیروزی‌های شگفت‌آوری را زمینه‌ساز می‌شد. از میان این سروده‌ها، شعر زیبای «هیهات منا الذله» سروده حاج حبیب‌الله معلمی، شاعر بسیاری از نواهای گرم و شورآفرین آهنگران، در تاریخ دفاع مقدس جایگاه خاصی دارد.

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

ما یاوران قرآن در راه عشق و ایمان بگذشته ایم از جان
ما عاشق حسینیم از آن به شور و شینیم مشتاق کاظمینیم

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

در آسمان و دریا در کوهسار و صحرا طوفنده ایم هرجا
با قدرت و شجاعت گویم با صراحت یا فتح یا شهادت

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

ما پیروان زهرا آماده ایم و برپا حق وعده داده ما را
دشمن کجا تواند ما را عقب براند باید جهان بداند

هیئات منالذلة هیئات منالذلة

خوب است این نوای گرم را با همکاری دبیر محترم خود تهیه و در کلاس پخش کنید.

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ
وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرُهُمْ يَخْضَوْنَ وَيَلْعَبُونَ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَانَتْهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِضُونَ
﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمَ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سورة نوح آیاتھا ۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ أَنْ اْعْبُدُوا
اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِكُم إِلَىٰ
أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ
إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا
﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خُسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكْرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾ مِمَّا خَطِيئَتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

آموزش معایم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

به تأخیر می اندازد ، هشدار ده ، داخل شده به

معنا	کلمه	ردیف
... ، وارد شده به	دَخَلَ	۴
نیفزای، زیاد نکن	لَا تَزِدْ	۵
هلاکت ، نابودی	تَبَارَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	أَنْذِرْ	۱
می آید	يَأْتِي	۲
... ، مهلت می دهد	يُؤَخِّرُ	۳

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا :
- ۲- أَنْ أَنْذِرِ قَوْمَكَ :
- ۳- أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ :
- ۴- قَالَ يَلْقَوْمٍ :
- ۵- أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ :
- ۶- وَاتَّقَوْهُ :
- ۷- وَأَطِيعُوا :
- ۸- يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ :
- ۹- وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى :
- ۱۰- لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ :
- ۱۱- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ :
- ۱۲- وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا :
- ۱۳- وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ :
- ۱۴- وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا :

۲- در اینجا «مؤمنًا» را «با ایمان» معنا کنید.

۱- يَلْقَوْمٍ = با قومی ؛ أَطِيعُوا = اطیعونی

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۶۸ تا ۵۷۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب - آیات اول تا چهارم و آیه آخر سوره نوح را ترجمه کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلَىٰ قَوْمِهِ :

۲- اَنْ اَنْذِرَ قَوْمَكَ :

۳- مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ :

۴- قَالَ يَقَوْمِ اِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ :

۵- اِنْ اَعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقَوْهُ وَاَطِيعُوْنَ :

۶- يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ :

۷- وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ مُّسَمًّى :

۸- اِنَّ اَجَلَ اللَّهِ اِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ :

۹- لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ :

...

۱۰- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ :

۱۱- وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ :

.....

۱۲- وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا: ﴿۲۸﴾

ج- از صفحه ۵۷۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت آشنا بیابید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

د- در صفحه ۵۷۱ قرآن کریم یک دعای زیبا آمده است. آن را همراه با معنا بنویسید و سعی کنید این دعای قرآنی را حفظ کنید و در قنوت نماز بخوانید.

درخواست آموزش!

متن:

ترجمه:

پیام قرآنی

سورة المزمل آیاتها ۲۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَزْمِلُ ۝۱ قُمْ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝۲ نِصْفَهُ أَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ۝۳ أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝۴ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۝۵ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ۝۶ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝۷ وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ۝۸ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۝۹ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝۱۰ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهْلَهُمْ قَلِيلًا ۝۱۱ إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا ۝۱۲ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝۱۳ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ۝۱۴ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝۱۵ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ۝۱۶ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝۱۷ السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۝۱۸ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝۱۹

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

طولانی ، نیم ، بگیر ، اندک ، یادکن ، کم

معنا	کلمه	ردیف
کار و تلاش	سَبَح	۶
... ، بسیار	طَوِيل	۷
...	أَذْكُر	۸
... ، قرار بده	اِتَّخِذْ	۹

معنا	کلمه	ردیف
برخیز، به پاخیز	قُم	۱
... ، ...	قَلِيل	۲
نصف ، ...	نِصْف	۳
آرام و با دقت بخوان	رَتِّل	۴
سنگین ، گران بار ، با ارزش	ثَقِيل	۵

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- قُمِ اللَّيْلَ :
- ۲- إِلَّا قَلِيلًا :
- ۳- نِصْفَهُ :
- ۴- وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ :
- ۵- قَوْلًا ثَقِيلًا :
- ۶- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ :
- ۷- سَبْحًا طَوِيلًا :
- ۸- وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ :
- ۹- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ :
- ۱۰- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۷۴ تا ۵۸۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات اول تا نهم سوره مزمل را کامل کنید.

۱- يَا أَيُّهَا الْمُزْمِلُ ﴿١﴾ قُمْ أَلَيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ : جامه به خود بپوشیده *

۲- نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ : یا اندکی از آن کم کن،

۳- أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾ : یا بر آن بیفزای و کاملاً

۴- إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ : نازل خواهیم کرد

۵- إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ :

قطعا عبادت در شب استوارتر، خالصانه‌تر و از لغزش دورتر است.

۶- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ :

۷- وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ : و تنها به او دل ببند.

۸- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

۹- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ :

ج - از صفحه ۵۷۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د - از صفحه ۵۷۴ یا ۵۷۵ یکی از دو پیامی را که در دوره ابتدایی با آن آشنا شده‌اید و درباره انس یا قرآن کریم است یافته، و همراه با معنا بنویسید.

انس با قرآن کریم

متن :

ترجمه :

از معلم زبان، آموختیم

در مدرسه‌ای قرآن تدریس می‌کردم. در یکی از کلاس‌ها دانش‌آموزان توجه بیشتری به درس داشتند و هنگام تلاوت قرآن با سکوت و احترام خاصی گوش می‌دادند. روزی در زنگ تفریح، یکی از دانش‌آموزان را صدا کردم و از او پرسیدم: چرا کلاس شما هنگام تلاوت قرآن این قدر آرام و ساکت است؟ او گفت: در سال قبل، زنگ زبان ما وقتی بود که شما در کلاس کنار ما، قرآن داشتید. هرگاه شما یا

یکی از دانش‌آموزان قرآن را با صدای بلند تلاوت می‌کردید و صدایتان در کلاس ما شنیده می‌شد، دبیر درس انگلیسی این آیه را می‌خواند :

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

آعراف ۲۰۴

و آنگاه خود ساکت می‌شد و تا پایان قرائت قرآن تدریس را متوقف می‌کرد و به دنبال وی نیز همه کلاس ساکت می‌شدند. این چنین است که دانش‌آموزان به تدریج چه در کلاس و چه در جای دیگر، هنگام شنیدن تلاوت قرآن، با احترام خاصی ساکت می‌شوند و به قرائت قرآن گوش می‌دهند^۱.

۱- برگرفته از مجله ماهنامه بشارت شماره ۱۳.

سُورَةُ النَّبَأِ آياتها ٤٠

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝١ عَنِ النَّبَأِ الْعَظِيمِ ۝٢ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ
 ۝٣ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝٤ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝٥ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا
 ۝٦ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝٧ وَخَلَقْنَاهُ أَزْوَاجًا ۝٨ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ
 سُباتًا ۝٩ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝١٠ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝١١
 وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝١٢ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝١٣
 وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝١٤ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝١٥
 وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ۝١٦ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝١٧ يَوْمَ يُنفَخُ
 فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝١٨ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝١٩
 وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝٢٠ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝٢١
 لِلطَّاغِينَ مَاءً ۝٢٢ لِبِئْسَ فِيهَا أَهْقَابًا ۝٢٣ لَا يَذُقُونَ فِيهَا بَرْدًا
 وَلَا شَرَابًا ۝٢٤ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ۝٢٥ جَزَاءً وَفَاقًا ۝٢٦ إِنَّهُمْ
 كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝٢٧ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۝٢٨ وَكُلَّ
 شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝٢٩ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝٣٠

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۖ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۖ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۖ وَكَأْسًا
 دِهَاقًا ۖ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَابًا ۖ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءٌ
 حِسَابًا ۖ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ۖ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۖ ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَنْ
 شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَثَابًا ۖ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۖ

آياتها ۴۶ سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۖ ۱ وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ۖ ۲ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ۖ ۳
 فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ۖ ۴ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ۖ ۵ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۖ
 ۶ تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ۖ ۷ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۖ ۸ أَبْصَارُهَا
 خَاشِعَةٌ ۖ ۹ يَقُولُونَ أَيْنَا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ۖ ۱۰ أَيْنَا كُنَّا
 عِظَامًا نَخِرَةً ۖ ۱۱ قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّهَتْ خَاسِرَةٌ ۖ ۱۲ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ۖ ۱۳ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۖ ۱۴ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۖ ۱۵

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زندگی ، از چه ، قرار ندادیم

ردیف	کلمه	معنا
۱	عَمَّ (عَنْ + مَا)	...
۲	كَلَّا	هرگز چنین نیست
۳	ثُمَّ	سپس ، بازهم
۴	لَمْ نَجْعَلْ	...
ردیف	کلمه	معنا
۵	مِهَاد	محل آرامش و استراحت
۶	أَزْوَاج	گونه‌ها و شکل‌ها (ی مختلف)، جمع زَوْج
۷	سُبَات	آسایش و آرامش
۸	مَعَاش	...

همان‌طور که در درس عربی آموخته‌اید، هرگاه «سَ» یا «سَوْفَ» قبل از فعل مضارع بیاید، فعل به‌صورت آینده معنا می‌شود، مانند:

يَعْلَمُ : می‌داند ← سَيَعْلَمُ : خواهد دانست

فعالیت دوم

۲- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ :

۴- خَلَقْنَاكُمْ :

۶- فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ :

۱- التَّبَا الْعَظِيم :

۳- أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ :

۵- سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا :

۷- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا :

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۰ تا ۵۸۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا یازدهم سوره نبا را کامل کنید.

۱- عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ : ... از یکدیگر می‌پرسند؟ ۲- عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ :

۳- الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ : که اختلاف دارند.

۴- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ : ۵- ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ :

۶- أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا :

۷- وَالْجِبَالِ أَوْتَادًا : و ... را وسیله پابرجایی (زمین).

۸- وَخَلَقْنَاهُمْ أَزْوَاجًا : ۹- وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُباتًا :

۱۰- وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا : ۱۱- وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا :

ج- از صفحه ۵۸۱ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- راز جاودانگی شعر و ادب فارسی از آن‌روست که ترجمان زیبا و لطیف بسیاری از معارف حکیمانه قرآن کریم است. سعدی شاعر بزرگ ایرانی چنین گفته است :

پرهیزکار باش که دادار آسمان فردوس جای مردم پرهیزکار کرد

به نظر شما کدام یک از آیات صفحه ۵۸۴ قرآن کریم الهام‌بخش این شعر سعدی است؟

جایگاه پرهیزکاران

متن :

ترجمه :

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

سورة الغاشية آياتها ٢٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾
عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ عَائِنَةٍ ﴿٥﴾
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾
وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾
لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِغِيَّةٍ ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾
وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَوَاجٌ مُبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾
وَالِى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾
فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾
إِنَّ إِلَيْنَا أِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

خلق شد ، چگونه ، می بینند ، گسترده شد ، شتر

معنا	کلمه	ردیف
برافراشته شد	رُفِعَتْ	۵
پریا شد	نُصِبَتْ	۶
... ، هموار شد	سُطِحَتْ	۷

معنا	کلمه	ردیف
... ، دقت می کنند	يَنْظُرُونَ	۱
...	إِلَی	۲
...	كَيْفَ	۳
...	خُلِقَتْ	۴

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ :
- ۲- إِلَى الْإِلَی :
- ۳- كَيْفَ خُلِقَتْ :
- ۴- وَالْإِلَى السَّمَاءِ :
- ۵- كَيْفَ رُفِعَتْ :
- ۶- وَالْإِلَى الْجِبَالِ :
- ۷- كَيْفَ نُصِبَتْ :
- ۸- وَالْإِلَى الْأَرْضِ :
- ۹- كَيْفَ سُطِحَتْ :

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۶ تا ۵۹۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب - آیات ۱۷ تا ۲۰ سورة غاشیه را ترجمه کنید.

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ :

۲- وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ :

۳- وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ :

۴- وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ :

ج - از صفحه ۵۸۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د - در سورة انفطار (صفحه ۵۸۷) خداوند سرانجام نیکوکاران و گناهکاران را به سادگی و زیبایی نشان داده است. آنها را بیابید و به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و با حفظ این دو آیه همیشه به معنا و مفهوم آن توجه داشته باشید.

سرانجام نیکوکاران و گناهکاران

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

من زنده‌ام!

یکی از اعضای هیئت صلیب سرخ گفت: از ایران برای اسیران جنگی هدیه‌ای آمده که به هر چهار نفر یکی از آنها می‌رسد. کتاب قرآن مجید ارزشمندترین هدیه‌ای بود که در آن غربت می‌توانست ما را زنده نگه دارد و به ما حیاتی نو ببخشد. هر چهار نفر دور قرآن حلقه زدیم و دست روی آن می‌کشیدیم. با دیدن قرآن بی‌اختیار و بی‌ملاحظه بغض دوساله‌مان ترکید. قطره‌های اشک آرام و بی‌صدا روی جلد قرآن می‌چکید. مأمور صلیب سرخ بهت‌زده پرسید:

What is this book about?

گریه‌ها مان اجازة سخن گفتن نمی‌داد. خواستم بگویم قرآن کتاب هدایت است، دیدم نه؛ بشارت هم هست. خواستم بگویم کتاب سعادت است دیدم نه؛ حکایت هم هست. خواستم بگویم کتاب آخرت است دیدم نه، کتاب دنیا هم هست. گفتم این کتاب، کتاب همه چیز هست. اگر سال‌ها اینجا با قرآن بمانیم، دیگر تنها نیستیم. به یاد حدیثی از امام سجاد علیه‌السلام افتادم که اگر قرآن با من باشد و هیچ کس دیگری همراه نباشد، هرگز تنها نخواهم ماند. بهره‌ای که ما از قرآن می‌بریم، ما را تا همیشه زنده نگه می‌دارد. یکبار به یاد صبح روزهای جمعه افتادم که حاج‌آقا (پدرم) همه ما را ردیف می‌نشاند و رحل‌ها و قرآن را جلویمان می‌گذاشت و درحالی که دست‌هایش در جیبش بود، در گوشه‌ای از میهمان‌خانه با صلابت و ابهت می‌ایستاد و لحن و صوت یکایکمان را می‌سنجید. هر که قشنگ‌تر و رساتر می‌خواند، از یک ریال تا پنج ریال کنار رحلش می‌گذاشت. چشم ما به جای اینکه به آیه‌های قرآن باشد، به دست‌های حاج‌آقا بود که کی از جیبش بیرون می‌آید و سهم ما چند سکه یک ریالی، دوریالی یا پنج‌ریالی می‌شود؛ چون تا پول را نمی‌داد، باید می‌خواندیم. می‌دانستیم همیشه پنج‌ریالی سهم رحمان و کریم است. حزن و دل‌نشین قرآن می‌خواندند.

یکباره به خود آمدم و خاطرات کودکی را رها کردم و تصمیم گرفتم با صدای بلند سوره حمد را تلاوت کنم. ابتدا کمی بحث شد که این کار از نظر شرعی، اخلاقی، امنیتی و ... اشکال دارد یا نه؟ اما چون بر سقرائت کلام خدا توافق بود، شروع کردم. احساس کردم عبدالباسط شده‌ام؛ تا آنجا که نفسم جا و حنجره‌ام قدرت داشت، سوره حمد را با صوت خواندم. در همین فاصله ابتدا نگهبان و سپس سرنگهبان دریچه را باز کرد و گفت:

— اُسکُتُ! (ساکت شو!)

دستپاچه شده بودند. در را باز کردند و با کابل هایشان به در و دیوار زدند تا رعب و وحشت ایجاد کنند؛ ولی من از اینکه در باز شده بود و صدا واضح تر به بیرون می‌رفت، خوشحال بودم. از هفته‌های بعد بدون آنکه خواهران هم بند من، یک ریال کف دستم بگذارند، برایشان سوره‌های درخواستی را می‌خواندم.^۱

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَّهَهُدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

توبه ۲۰

۱- از کتاب «من زنده‌ام» به قلم معصومه آباد.

آنچه خواندید، از خاطرات آزاده قهرمان، سرکار خانم معصومه آباد است که در زمان دفاع مقدس به عنوان امدادگر در مناطق جنگی به رزمندگان اسلام خدمت می‌کرد. او در سال ۵۹ به اسارت دشمن درآمد و پس از چهار سال مقاومت و مجاهدت در زندان‌های هولناک بعثی، با افتخار و پیروزی به سرزمین عزیزمان ایران بازگشت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝۱ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ۝۲ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ۝۳ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝۴ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ۝۵ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ۝۶ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۝۷ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝۸ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۝۹ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۝۱۰ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝۱۱ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۝۱۲ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۝۱۳ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۝۱۴ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۝۱۵

سورة الليل آياتها ۲۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ۝۱ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ۝۲ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۝۳ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ۝۴ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ۝۵ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۝۶ فَسَنِّيْهِ لِلْيُسْرَى ۝۷ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۝۸ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۝۹ فَسَنِّيْهِ لِلْعُسْرَى ۝۱۰ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۝۱۱ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ۝۱۲ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ۝۱۳ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ۝۱۴

لَا يَصْلُهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۝ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۝ وَسَيُجَنَّبُهَا
الْآتَقَى ۝ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ۝ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزَى ۝ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ۝ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ۝

سورة الضحیٰ

۱۱

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَىٰ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ۝ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
۝ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

سورة الشرح

۸

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝ الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

الهام کرد به ، روشنایی ، بدکاری ، بنا کرد

ردیف	کلمه	معنا
۱	و	سوگند به
۲	صُحی	روشنایی در آغاز روز
۳	یَغشی	می پوشاند
۴	بَنی	ساخت ، ...
۵	سَوَى	درست و کامل کرد
۶	أَلْهَمَ	...
۷	فُجور	... ، زشت کاری
۸	زَكَّى	پاک گردانید ، رشد و نمو داد
۹	خَابَ	نومید و ناکام شد

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَالشَّمْسِ : ۲- وَصُحُهَا : ۳- وَاللَّيْلِ :
- ۴- إِذَا يَغْشَاهَا : ۵- وَالسَّمَاءَ : ۶- وَمَا بَنَاهَا :
- ۷- وَنَفْسٍ : ... (آدمی) ... ۸- وَمَا سَوَّاهَا :
- ۹- فَأَلْهَمَهَا : ۱۰- فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا :
- ۱۱- قَدْ أَفْلَحَ : ۱۲- مَنْ زَكَّاهَا :

۱- به این «و» که به معنای «سوگند به» است، واو قسم می گویند. کلمه بعد از واو قسم، غالباً دارای کسره است.
 ۲- در آیه ۵ تا ۷ سوره شمس کلمه «ما» به معنای «آنکه» یا «کسی که» است.

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۹۳ تا ۵۹۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۱ تا ۱۰ سورة شمس را کامل کنید.

۱- وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا:

۲- وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا: به دنبال آن (خورشید) می‌آید.

۳- وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا: آشکار می‌کند ... را.

۴- وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا: ۵- وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا:

۶- وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا: آن را گستراند.

۷- وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا:

۸- فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا:

۹- قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا:

۱۰- وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا: آن را تباه و آلوده کرد.

ج - نام سوره‌های جزء سی ام قرآن را که با واو قسم شروع می‌شود، مشخص کنید و اولین کلمه پس از واو قسم را بنویسید و سعی کنید آن را معنا کنید.

مانند : سورة نازعات : وَالنَّازِعَاتِ (سوگند به فرشتگانی که به شدت و سرعت به حرکت درمی‌آیند).

د - به نظر شما نتیجه سوگندهای آغاز سورة شمس در کدام آیات بیان شده است؟ سعی کنید آیات اول تا دهم سورة شمس را حفظ کنید.

انسان‌های پیروز و انسان‌های شکست خورده

متن :

ترجمه :

آیاتها سورة الاخلاص ٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ١ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ ٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ ٣
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ ٤

آیاتها سورة الفلق ٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ ١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ ٢ وَ مِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ ٣ وَ مِنْ شَرِّ النَّفَّاثِ
فِي الْعُقَدِ ۝ ٤ وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝ ٥

آیاتها سورة الناس ٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ ١ مَلِكِ النَّاسِ ۝ ٢ إِلَهِ
النَّاسِ ۝ ٣ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ ٤
الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ ٥
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝ ٦

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پناه می‌برم ، همتا ، حسود ، وسوسه می‌کند ، سپیده دم

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	صَمَدٌ	بی نیاز	۶	أَعُوذُ	...
۲	لَمْ يَلِدْ	کسی از او متولد نشده است	۷	فَلَقَ	...
۳	لَمْ يُولَدْ	از کسی متولد نشده است	۸	حَاسِدٌ	...
۴	لَمْ يَكُنْ	نیست	۹	يُوسُوسُ	...
۵	كُفُّوا	همانند ، ...	۱۰	جَنَّةٍ	جَنِّيَان

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- اللَّهُ الصَّمَدُ: ۲- لَمْ يَلِدْ: ۳- وَلَمْ يُولَدْ:
- ۴- وَلَمْ يَكُنْ لَهُ: ۵- كُفُّوا أَحَدٌ:
- ۶- قُلْ أَعُوذُ: ۷- بِرَبِّ الْفَلَقِ:
- ۸- مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ: ۹- وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ:
- ۱۰- إِذَا حَسَدَ: ۱۱- الَّذِي يُوسُوسُ:
- ۱۲- فِي صُدُورِ النَّاسِ: ۱۳- مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ:

۱- صَمَدٌ یعنی کسی که هیچ نیازی ندارد و همه به آن نیازمند هستند.

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه های ۵۹۸ تا ۶۰۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه سوره های إخلاص، فَلَق و ناس را کامل کنید.

سورة إخلاص :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝

* *

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

* *

سورة فَلَق :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝

* *

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثِ فِي الْعُقَدِ ۝

و ... تاریکی، آن هنگام که همه جا را فرا گیرد * و ... دمندهگان افسون در گره ها *

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

* *

سورة ناس :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾

* *

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾

* وسوسه گر پنهان * *

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

*

ج- معنای کدام یک از کلمات سوره‌های قدر، زلزال، قارعه، عصر، کوثر، کافرون و نصر را نمی‌دانید؟
سعی کنید معنای آنها را جست‌وجو کنید و این کلمات را همراه با معنای آنها بنویسید.

د- چه خوب است سوره‌های نام برده در تمرین فوق و سوره‌های این درس را اگر از حفظ نیستیم، با توجه به معنای آنها حفظ کنیم و آنها را در نمازهای روزانه خود بخوانیم.

لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

غافر ۵۷

جهان هستی از میلیاردها کهکشان تشکیل شده و هر کهکشان از یک میلیون تا صدها میلیارد ستاره را در خود جای داده است. کهکشان راه شیری یکی از این کهکشان‌هاست که بیش از ۱۰۰ میلیارد ستاره دارد. خورشید یکی از این ستارگان است که با سیاره‌های پیرامون خودش (منظومه شمسی) در این کهکشان جای دارد.

برای آنکه با گوشه کوچکی از عظمت آفرینش آشنا شوید، به نمونه زیر توجه کنید. آپولو ۱۱ طی چهار روز فاصله زمین تا ماه را طی کرد. همین سفینه فضایی اگر می‌خواست تا خورشید سفر کند، تقریباً پنج سال طول می‌کشید. خوب است بدانید اگر بخواهیم با سفینه‌ای مانند آپولو ۱۱ به نزدیک‌ترین ستاره که همسایه خورشید است، سفر کنیم، یک میلیون سال طول می‌کشد. این مسافت فقط فاصله دو ستاره را با یکدیگر تا حدودی نشان می‌دهد. حال تصور کنید فقط در کهکشان راه شیری، حدود صد میلیارد ستاره و در جهان هستی میلیاردها کهکشان وجود دارد.

کهکشان‌ها، ستارگان و کرات آسمانی با این عظمت حیرت‌انگیز و درک ناشدنی پیوسته در حرکت‌اند. این حرکات انواع مختلفی دارد و همگی با قوانین دقیق ریاضی و فیزیک مطابقت دارند. این نظم و هماهنگی از زیبایی و دقت خاصی برخوردار است که دانشمندان به آن «موسیقی سپهر» می‌گویند. همان‌طور که می‌دانید ماه به دور زمین می‌چرخد و زمین به دور خورشید و خورشید همراه با سیاره‌های منظومه شمسی بر گرد هسته مرکزی کهکشان راه شیری با سرعت بسیاری در حرکت‌اند که سه نمونه از

۱- برگرفته از کتاب «قرآن و علوم طبیعی»، مجموعه مقالات همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه، مقاله فیزیک

آنها به شرح زیر است.

سرعت حرکت زمین به دور خودش (پیدایش شب و روز) : ۳۰ کیلومتر در دقیقه

سرعت حرکت زمین به دور خورشید (پیدایش سال) : ۳۰ کیلومتر در ثانیه

سرعت منظومه شمسی به دور مرکز کهکشان راه شیری : ۲۰۰ کیلومتر در ثانیه

قرآن کریم گاه به اشاره و گاه به روشنی درباره عظمت و حرکت آسمانها، خورشید، زمین و ماه سخن گفته است. مانند :

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ

کوهها را می بینی و گمان می کنی که بی حرکت اند؛ درحالی که آنها مانند ابرها در حرکت اند.

نمل ۸۸

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

او کسی است که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید.

كُلُّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

هر کدام در مداری معین شناورند.

انبیاء ۳۳

وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

خورشید و ماه را رام گردانید.

كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى

هر کدام برای مدتی معین به سیر خود ادامه می دهند.

رعد ۲

قرآن از کسانی که به این گونه امور، بی توجهی می کنند؛ گله و شکایت می کند و آنها را مورد نکوهش قرار می دهد؛ چنان که در آیه ۱۰۵ سوره یوسف می فرماید :

وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَاتِ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ

و چه بسیار است آیات و نشانه های قدرت الهی در آسمان ها و زمین

يَمْرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ

که بر آن می گذرند و (بدون تأمل و تفکر) از آنها روی می گردانند.

دعای ختم قرآن

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا

پروردگارا از ما بپذیر

إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

که تو شنوا و دانایی

و تُب عَلَيْنَا

و توبه ما را قبول کن

إِنَّكَ أَنْتَ الثَّوَابُ الرَّحِيمُ

که تو توبه پذیر و مهربانی

وَاهْدِنَا إِلَى الْحَقِّ

و ما را به سوی حقیقت رهنمون باش

وَ إِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ

و نیز به سوی راه و رسم راست و درست

بِبَرَكَاتِكَ خَتَمَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ

به برکت تلاوت و ختم این قرآن بزرگ و با عظمت.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

پروردگارتو که صاحب عزت و بزرگی است، از آنچه او را توصیف می کنند، به دور است؛

و سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و سلام و درود بر پیامبران

و الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و ستایش و ستایش برای خداست، پروردگار جهانیان!

تقوا پیشه کن	٨/٨	إِتَّقِ
تقوا پیشه کنید،	٨/٣	إِتَّقُوا
تقوا داشته باشید		
اجتناب کردند، دوری کردند از	٨/١١	اجْتَنَبُوا
پاداش	٧/٣	أَجْرٌ
قرار ده	٧/٥	إِجْعَلْ
سرآمد، مدت	٩/٣	أَجَلٌ
کسی، یکتا، پگانه	٧/٨	أَعَدَّ
بهتر، بهترین	٧/٨	أَحْسَنَ
نیکی کن	٨/٥	أَحْسِنِ
حکم کن، قضاوت کن	٨/١١	أَحْكَمْ
		أَخٌ، أَخُو،
برادر	٧/٢	أَخِي
مجازات کردیم، گرفتیم	٩/٥	أَخَذْنَا
برادران	٩/٤	إِخْوَةٌ
وقتی که، هنگامی که	٧/٨	إِذَا
وقتی که	٩/٨	إِذَا
یاد کن	٩/١٠	أَذْكُرْ
یاد کنید	٨/٩	أَذْكُرُوا
اجازه	٧/٤	إِذْنٌ
برو	٧/٩	إِذْهَبْ
رحم و مهربانی کن	٧/١٢	إِرْحَمْ
فرستاد	٨/٢	أَرْسَلَ
فرستادیم	٨/٨	أَرْسَلْنَا
زمین	٧/١	أَرْضٌ

ء

ءاباء *	٧/٢	پدران، جمع آب
ءاتِ	٧/٨	بیخش، بده
ءاتوا	٧/١٢	بپردازید
ءاتینا	٧/١٠	بخشیدیم به، دادیم به
ءاخِرَةٌ	٧/٧	آخرت، قیامت
ءال	٩/٥	آل، خاندان
ءامَنَّا	٨/٦	ایمان آوردیم
ءامَنُوا	٧/١١	ایمان آوردند
ءایات	٧/١	آیات، نشانه ها

الف

أ	٨/٣	آبا
أئِمَّة	٨/٥	امامان، پیشوایان، جمع امام
أب، أبو،		
أبا، أبی	٧/١٠	پدر، جمع : آباء
إِبتَغُوا	٩/٨	بجوید، طلب کنید
إِبل	٩/١١	شتر
إِتبِعُوا	٨/١٠	تبعیت کنید، پیروی کنید
إِتبِعُوا	٩/٣	تبعیت کردند، پیروی کردند
إِتَّخَذَ، إِتَّخَذَتْ	٨/٦	گرفت
إِتَّخَذَ	٩/١٠	بگیر، قرار بده
إِتَّخَذُوا	٧/٦	گرفتند
إِتَّخَذُوا	٧/٩	بگیرید

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

به، به سوی	۷/۲	إِلَى	رکوع کنید	۷/۱۲	إِرْكَعُوا
که، چیزی که، کسی که	۸/۴	أَلْتَى	گونه‌ها و شکل‌ها	۹/۱۱	أَزْوَاجُ
کسی که	۷/۲	أَلَّذَى	(ی مختلف)، جمع زوج		
کسانی که	۷/۷	أَلَّذِينَ	(تا) پاسخ دهم	۸/۱۲	أَسْتَجِبُ
رنگ‌ها، جمع لون	۷/۶	أَلْوَانُ	سجده کنید	۷/۱۲	أُسْجُدُوا
الله، خدای یگانه	۷/۱	أَللَّهُ	سَحَرها، جمع سَحَر	۹/۴	أَسْحَارُ
معبود، خدا	۷/۲	إِلَه	اسم، نام	۷/۱	إِسْمُ
پیامبر اکرم (ص)	۸/۸	أَلَنْبِيَّ	شکر می‌کنم	۸/۴	أَشْكُرُ
الهام کرده به	۹/۱۲	أَلْهَمَ	صبور و شکبیا باش،	۷/۱۰	إَصْبِرْ
دردناک	۷/۵	أَلِيمُ	صبر کن		
یا، آیا	۷/۲	أَمْ	اهل، یاران	۹/۹	أَصْحَابُ
کار، فرمان	۷/۳	أَمْرُ	اصلاح کنید	۹/۴	أَصْلِحُوا
کار، جمع: اُمور	۷/۹	أَمْرُ	محو و نابود کرد،	۹/۹	أَضَلَّ
ثروت، جمع مال	۹/۴	أَمْوَالُ	گمراه کرد		
راستگو و درستکار،	۸/۳	أَمِينُ	اطاعت کنید،	۸/۳	أَطِيعُوا
مورد اعتماد			پیروی کنید		
که، اینکه	۸/۴	أَنْ	عبادت می‌کنم	۸/۱۰	أَعْبُدُ
اگر، نه، نیست	۸/۳	إِنْ	عبادت کن	۷/۳	أُعْبُدْ
قطعاً	۷/۱	إِنَّ	عبادت کنید	۷/۲	أُعْبُدُوا
که، اینکه، قطعاً	۷/۷	أَنَّ	اعمال، کارها	۹/۳	أَعْمَالُ
من	۷/۹	أَنَا	عمل می‌کنم	۸/۲	أَعْمَلُ
بازگشتند	۸/۱۱	أَنَابُوا	درختان انگور،	۷/۶	أَعْنَابُ
رویان‌دیم	۸/۳	أَنْبَتْنَا	جمع عَنَب		
تو	۷/۲	أَنْتَ	پناه می‌برم	۹/۱۲	أَعُوذُ
پراکنده شوید	۹/۸	إِنْتَشِرُوا	بیامرز	۷/۱۲	إِغْفِرْ
شما	۷/۴	أَنْتُمْ	انجام دهید	۷/۱۲	إِفْعَلُوا
هشدار ده	۹/۱۰	أَنْذِرْ	رستگار شد	۸/۱	أَفْلَحَ
نازل کرد، فروفرستاد	۷/۸	أَنْزَلَ	به پا دارید	۷/۱۲	أَقِيمُوا
نازل شد	۹/۳	أُنْزِلَ	بیشتر	۷/۱	أَكْثَرُ
فروفرستادیم، نازل کردیم	۷/۳	أَنْزَلْنَا	مگر	۷/۱	إِلَّا

خرید و فروش	۹/۸ بَیْع
میان، بین	۹/۲ بَیْن
دلایل روشن، جمع بَیِّنَة	۹/۷ بَیِّنَات
خانه‌ها، جمع بَیْت	۷/۶ بُیُوت

ت - ث

هلاکت، نابودی	۹/۱۰ ثَبَار
برقرار و پرخیر است	۸/۱۲ ثَبَارَكَ
تقوا پیشه می‌کنید، تقوا دارید	۸/۳ تَتَّقُونَ
جهاد و تلاش می‌کنید	۹/۸ تُجَاهِدُونَ
روان است	۹/۴ تَجْرَى
زیر	۹/۴ تَحْتَ
بازگردانده می‌شوید	۸/۱۰ تُرْجَعُونَ
مورد رحمت قرار می‌گیرید	۹/۴ تُرْحَمُونَ
می‌روانید، زراعت می‌کنید	۹/۶ تَزْرَعُونَ
مساوی است	۹/۲ تَسْتَوِي
می‌آشامید، می‌نوشید	۹/۶ تَشْرَبُونَ
شکر می‌کنید،	۹/۶ تَشْكُرُونَ
سپاسگزاری می‌کنید	
برتر است	۷/۴ تَعَالَى
اندیشه می‌کنید	۷/۲ تَعْقِلُونَ
عمل می‌کنید، انجام می‌دهید	۷/۳ تَعْمَلُونَ
رستگار می‌شوید،	۹/۸ تُفْلِحُونَ
موفق می‌شوید	
تقوا، پرهیزکاری	۷/۱۰ تَقْوَى
این، آن	۸/۷ تِلْكَ
نجات می‌دهد	۹/۸ تُنْجِي
نازل کردن، فروفرستادن	۸/۱۲ تَنْزِيل
توبه، بازگشت	۸/۱۲ تَوْبَ تَوْبَةٍ
توکل کن	۷/۳ تَوَكَّلْ

بخشیدی، نعمت دادی	۸/۴ اَنْعَمْتَ
فقط	۷/۲ اِنَّمَا
رودها	۹/۴ اَنْهَار
یا	۹/۹ اَوْ
وحی کرد	۷/۶ اَوْحَى
وحی کردیم	۹/۱ اَوْحَيْنَا
آنها	۷/۱۱ اُولَئِكَ
خردمندان	۸/۱۱ اُولُوا الْاَلْبَابِ
سرپرستان، دوستان،	۸/۶ اُولِيَاء
جمع وَلِيّ	
پیشین، پیشینیان	۹/۲ اَوَّلِينَ
خانواده	۷/۹ اَهْل
کدام، کدام‌یک	۹/۹ اَيُّ

ب

به، با	۷/۱ بِ
سختی	۹/۷ بِأَسْ
برکت دادیم	۸/۱۰ بَارَكْنَا
باطل، پوچ و بیهوده	۷/۷ بَاطِل
دریا	۸/۴ بَحْر
خشکی، صحرا	۸/۴ بَرّ
بشر، انسان	۷/۱ بَشَر
بشارت دهنده، بشارت	۸/۲ بُشْر، بُشْرَى
بشارت ده	۸/۸ بَشِّر
بصیرت‌ها، بینش‌ها	۹/۲ بَصَائِر
بینا	۷/۹ بَصِير
سرزمین، شهر	۹/۱ بَلَدَة
ساخت، بنا کرد	۹/۱۲ بَنَى
بنا، سرپناه	۸/۱۲ بِنَاء
سخن، سخن گفتن	۹/۶ بَيَان

خ

خاب	۹/۱۲	نومید و ناکام شد
خاشع	۸/۱	فروتن، متواضع
خالدین	۹/۹	جاودان
خالق	۸/۹	خالق، آفریننده
خَبیر	۸/۸	آگاه، باخبر
خَلَقَ	۷/۱	خلق کرد، آفرید
خُلِقْتُ	۹/۱۱	خلق شد
خَلَقْنَا	۷/۱۲	خلق کردیم، آفریدیم
خَلِيفَة	۸/۱۱	خلیفه، جانشین
خَوْف	۹/۹	ترس
خَیر	۷/۱۰	خوب، بهتر، بهترین

د - ذ

داعی	۸/۸	دعوت کننده
دَخَلَ	۹/۱۰	داخل شد به، وارد شد به
دُعَاء	۷/۵	دعا، درخواست
ذُرِّيَّة	۷/۵	فرزند، نسل
ذِکْر	۹/۵	پند، یاد
ذَلِكَ	۷/۳	این، آن
ذَلِكُمْ	۹/۸	این، آن
ذُنُوب	۹/۸	گناهان، جمع ذنب
ذو، ذا، ذی	۸/۱۲	صاحب، دارای
ذَهَبَ	۷/۱۱	رفت

ر

رَأَيْتُمْ	۹/۶	دیدید، دقت کردید
رازِق	۷/۱۱	روزی دهنده
رَبّ	۷/۲	پروردگار

ایمان می آورید

هدایت شوید، هدایت می شوید
سنگین، گران بار، با ارزش
سپس، باز هم
میوه ها، جمع ثَمَرَة

تُؤْمِنُونَ ۹/۸

تَهْتَدُونَ ۹/۱

ثَقِيل ۹/۱۰

ثُمَّ ۹/۱۱

ثَمَرَات ۷/۶

ج

جاءَ	۷/۲	آمد، آمد برای
جاهِدَ	۸/۶	تلاش و جهاد کرد
جاهِل	۷/۴	نادان، بی خرد
جِبَال	۷/۶	کوه ها، جمع جَبَل
جِزَاء	۹/۹	پاداش
جَعَلَ	۸/۲	قرار داد
جَعَلْنَا	۷/۸	قرار دادیم
جُنُود	۹/۴	لشکریان، جمع جُنْد
جَنَّة	۹/۱۲	جَنَّتَان

ح

حاسِد	۹/۱۲	حسود
حَدِيد	۹/۷	آهن
حَسِبَ	۸/۶	گمان کرد
حَسِبُ	۹/۹	کافی است
حَسَن	۷/۱۱	نیکو، خوب
حَقَّ	۷/۱	حق، درست
حَكِيم	۸/۷	حکمت آموز، حکیم
حَمْد	۷/۵	سپاس و ستایش
حَیَاة	۸/۷	حیات، زندگی
حَيْثُ	۹/۹	جا، هر کجا

سجده کردند	سَجَدُوا ۷/۸۱	آرام و بادقت بخوان	رَتِّل ۹/۱۰
چراغ	سِرَاج ۷/۸	مرد	رَجُل ۸/۱۰
گسترده شد، هموار شد	سُطِخَتْ ۹/۱۱	بخشنده، خدای بخشنده	رَحْمَن ۷/۱
دوزخ، آتش فروزان	سَعِير ۹/۹	رحمت، لطف	رَحْمَةً ۷/۱
آرامش	سَكِينَةً ۹/۴	مهربان	رَحِيم ۷/۱
سلام، درود	سَلَام ۸/۱۰	روزی	رِزْق ۷/۱۰
آسمان	سَمَاء ۷/۵	پیامبران، جمع رسول	رُسُل ۹/۷
آسمان‌ها	سَمَاوَات ۷/۱	پیامبر، فرستاده	رَسُول ۸/۳
شنوا	سَمِيع ۷/۵	برافراشت	رَفَعَ ۹/۶
یکسان، مساوی	سَوَاء ۹/۲	برافراشته شد	رُفِعَتْ ۹/۱۱
درست و کامل کرد	سَوَّى ۹/۱۲	بادها، جمع ریح	رِيَّاح ۸/۲
کارهای بد، بدی‌ها،	سَيِّئَات ۹/۲		
جمع سیئه			

ز

کشاورز، رویاننده	زَارِع ۹/۶
زراعت، کشاورزی	زَرْع ۷/۶
زکات	زَكَاة ۸/۱
پاک گردانید، رشد و نموداد	زَكَّى ۹/۱۲
نوع، گونه	زَوْج ۸/۳
زیتون	زَيْتُون ۷/۶
زینت، زیبایی	زَيْنَةٌ ۷/۸

س

چه بد است	سَاء ۹/۲
نیازمند، درخواست کننده	سَائِل ۹/۴
پرسیدی از	سَأَلْتَ ۹/۱
آسایش، استراحت	سُبَات ۷/۲
کار و تلاش	سَبَّح ۹/۱۰
تسبیح گوی	سَبَّح ۷/۱۰
پاک و بی عیب است	سُبْحَانَ ۷/۱۱
راه، جمع: سُبُل	سَبِيل ۸/۱۱

ش

شاهد، گواه	شَاهِد ۸/۸
	شَجَر،
درخت	شَجَرَةٌ ۷/۶
سخت	شَدِيد ۷/۴
تشریع کرد، مقرر کرد	شَرَعَ ۹/۱
شریک، همتا	شَرِيك ۷/۷
درمان	شِفَاء ۷/۶
شک، تردید	شَكَّ ۸/۹
خورشید	شَمْس ۷/۱
چیز	شَيْء ۷/۲

ص - ض

خوب، شایسته، کارخوب	صَالِح ۷/۹
کارهای خوب	صَالِحَات ۷/۷
سینه، جمع: صُدُور	صَدْر ۷/۹

صَدَّوَا ۹/۳	مانع شدند	عِبَادَة ۷/۹	عبادت، پرستش
صِرَاط ۷/۴	راه	عَدَن ۹/۸	جاودان
صَغِيرَة، صَغِير ۷/۸	کوچک	عُدُو ۷/۷	دشمن
صَلَاة ۷/۵	نماز	عَذَاب ۷/۵	عذاب، کیفر
صَمَد ۹/۱۲	بی نیاز	عَزِيز ۷/۴	عزتمند، شکست ناپذیر
صُور ۸/۱۲	صورت‌ها، چهره‌ها	عَسَى ۹/۴	شاید، چه بسا
صَوَّرَ ۸/۱۲	جمع صورَة	عَظِيم ۹/۴	بزرگ
ضَحَى ۹/۱۲	شکل داد	عِقَاب ۸/۱۲	کیفر، مجازات
ضَلال ۷/۱۰	روشنایی، روشنایی در آغاز روز	عِلْم ۸/۱	دانست
	گمراهی	عَلَّمَ ۹/۶	یاد داد، آموخت
		عَلَى ۷/۲	بر
		عَلِيم ۸/۱	دانا
		عَمَل ۷/۹	عمل، کار
		عَمِلُوا ۷/۸	عمل کردند، انجام دادند
		عَمَّ ۹/۱۱	از چه
		عَن ۷/۳	از
		عِنْد ۹/۲	نزد
		عُيُون ۷/۵	چشمه‌ها، جمع عَيْن

ط

طَوَّلَ ۸/۱۲	نعمت فراوان
طَوِيل ۹/۱۰	طولانی، بسیار
طَهُور ۸/۲	پاک، پاک کننده
طَبِيبَات ۸/۱۲	غذاهای پاک
طَيْر ۸/۱	پرند، پرندگان

ظ

ظَالِمِينَ ۷/۷	ظالمان، ستمگران
ظَاهِرًا ۸/۷	ظاهری
ظُلُمَات ۷/۱	تاریکی‌ها
ظَنَّنَ ۷/۱۱	گمان کرد

ع

عَاقِبَة ۷/۱	عاقبت
عَالِم ۷/۱۰	دانا
عَالَمِينَ ۸/۲	جهانیان، مردم
عِبَاد ۷/۵	بندگان، جمع عِبَد

غ

غَافِر ۸/۱۲	آمرزنده
غَافِلُونَ ۸/۷	افراد غافل، افراد بی توجه
غَد ۹/۷	فردا
غَفُور ۷/۳	بسیار آمرزنده
غَم ۱۱/۱	غم، اندوه و ناراحتی
غَنِيَ ۸/۶	بی نیاز

ف

فَ ۷/۲	بس، و، آنگاه
فَائِز ۹/۷	رستگار، موفق

فَاسِقٌ ۹/۷	نافرمان، گناه کار، منحرف	قَوْلٌ ۸/۱۱	سخن، گفتار
فَاطِرٌ ۸/۹	پدیدآورنده، خالق	قَوْمٌ ۷/۱	قوم، گروه
فَاعِلٌ ۸/۱	انجام دهنده	قَوِيٌّ ۹/۷	قوی، قدرتمند

فُجُورٌ ۹/۱۲
فُرْقَانٌ ۸/۲

بدکاری، زشت کاری
وسیله تشخیص حق از باطل،

یکی از نام های قرآن

فَسَادٌ ۸/۵
فَضْلٌ ۷/۳
فَطَرَ ۸/۱۰
فَلَقٌ ۹/۱۲
فَوْزٌ ۹/۴
فِي ۷/۱

فساد، خرابی
لطف و رحمت
پدید آورد
سپیده دم
موفقیت، رستگاری
در

ک

كَ ۷/۳	تو، ست
كَ ۸/۶	مانند
كَافِرٌ ۷/۴	کافر، بی ایمان
كَانَ ۷/۷	بود، است
كَانُوا ۹/۴	بودند
كَانُوا يَعْلَمُونَ ۸/۶	می دانستند
كَانُوا يَعْمَلُونَ ۹/۳	انجام می دادند، عمل می کردند

كَبِيرٌ، كَبِيرَةٌ ۷/۷

بزرگ

كِتَابٌ ۷/۱

کتاب، قرآن

كَثِيرٌ ۷/۹

بسیار

كَذَّبَ، كَذَّبَتْ ۸/۳

تکذیب کرد، انکار کرد

كَذَّبُوا ۷/۱۱

تکذیب کردند، انکار کردند

كَذَلِكَ ۷/۱۱

این چنین

كَرِيمٌ ۷/۱۲

ارزشمند، گران قدر

كَفَرُوا ۷/۱۱

کافر شدند

كُفُّوا ۹/۱۲

همانند، همتا

كُلٌّ ۷/۲

هر، همه

كَلَّا ۹/۱۱

هرگز چنین نیست

كُم ۷/۱

شما، شان

كَمْ ۸/۳

چقدر، چه بسیار

كَمَا ۸/۵

همان طور که

كُنَّا ۷/۱۰

بودیم، هستیم

كُنَّا نَسْمَعُ ۹/۹

گوش شنوا داشتیم، می شنیدیم

كُنْتُ ۷/۹

بودی، هستی

كُنْتُ ۷/۱۱

بودم، هستم

ق

قَابِلٌ ۸/۱۲	پذیرنده، قبول کننده
قَالَ ۷/۲	گفت
قَالُوا ۷/۴	گفتند
قَبْلُ ۷/۱۰	قبل از، پیش از
قَدْ ۷/۱۰	قطعاً
قَدَرٌ ۹/۱	اندازه
قَدِرٌ ۹/۹	اندازه
قَدَّرَ ۸/۲	اندازه گیری کرد
قَدِيرٌ ۷/۲	توانا
قَرَارٌ ۸/۱۲	جایگاه امن
قَضِيَّتِ ۹/۸	تمام شد
قُلٌ ۷/۲	بگو
قُلْنَا ۷/۸	گفتیم
قُلُوبٌ ۷/۴	قلب ها، دل ها
قَلِيلٌ ۹/۱۰	اندک، کم
قَمَرٌ ۷/۱	ماه

م

ما	۷/۱	آنچه
ما	۸/۳	نه، نیست
ماء	۸/۲	آب
ماكان	۸/۳	نبود، نیست
مُبَارَك،		
مُبَارَكَة	۹/۲	مبارک، بابرکت
مُبَشِّر	۸/۸	بشارت‌دهنده، مژده‌دهنده
مُبِين	۷/۱۰	روشن
مُتَّقِينَ	۷/۵	افراد با تقوا
مَثَل	۸/۶	مَثَل، داستان
مُجْرِم	۷/۸	گناهکار
مَحْرُوم	۹/۴	محروم، نیازمند
مُحْسِن	۷/۴	نیکوکار
مَحِيَا	۹/۲	زندگی
مُخْتَلِف	۷/۶	گوناگون
مَخْرَج	۹/۹	راه نجات، محل خروج
مَدِينَة	۸/۱۰	شهر
مُذَكِّر	۹/۵	پندگیرنده
مُرْسِل	۹/۲	ارسال‌کننده، فرستنده
مُرْسَلِينَ	۸/۳	پیامبران
مَسَاكِين	۹/۸	خانه‌ها، جمع مَسْكَن
مُسَمًّى	۹/۳	مشخص، معین
مَصِير	۸/۱	بازگشت، بازگشتن
مَعَ	۸/۴	با، همراه با
مَعَاش	۹/۱۱	زندگی
مُعْرِض	۸/۱	روی‌گردان
مُفْسِدِينَ	۸/۵	مفسدان، خرابکاران
مُفْلِحُونَ	۸/۷	رستگاران
مُقِيم	۷/۵	برپاکننده

کُنْتُمْ	۷/۱۰	بودید، هستید
کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ	۹/۸	می‌دانستید
كَهْف	۷/۸	غار
كَيْفَ	۹/۱۱	چگونه

ل

لِ	۷/۱	برای
لَ	۷/۲	قطعاً
لَا تَتَّبِعْ	۸/۱۱	تبعیت نکن، پیروی نکن
لَا تَتَفَرَّقُوا	۹/۱	متفرق نشوید، پراکنده نشوید
لَا تَزِدْ	۹/۱۰	نیفزای، زیاد نکن
لَا تُطِيعْ	۸/۸	اطاعت نکن، پیروی نکن
لَا تَطْغَوْا	۹/۶	طغیان نکنید، از حد نگذرید
لَا تَكُونُوا	۹/۷	نباشید
لَا يُخْلِفْ	۸/۷	تخلف نمی‌کند، خلاف نمی‌کند
لَا يَسْخَرُ	۹/۴	نباید مسخره کند
لِبَاس	۸/۲	لباس، پوشش
لَدُنْ	۷/۸	نزد
لِسَان	۷/۹	زبان، جمع: أَلْسِنَة
لَعَلَّ	۹/۱	تا، شاید
لَعُو	۸/۱	بیهوده، کار بیهوده
لَقَدْ	۷/۱۰	قطعاً
لَكِنَّ	۷/۱	لیکن، ولی
لَمْ نَجْعَلْ	۹/۱۱	قرار ندادیم
لَمْ يَكُنْ	۹/۱۲	نیست، نبود
لَمْ يَلِدْ	۹/۱۲	کسی از او متولد نشده است
لَمْ يُولَدْ	۹/۱۲	از کسی متولد نشده است
لَوْ	۸/۶	اگر، ای کاش
لَيْل	۷/۱	شب

عَلَف، گیاه بدون ساقه	۹/۶	نَجْم	فرمانروا	۷/۱۲	مَلِك
ستارگان، جمع نَجْم	۷/۶	نُجُوم	فرمانروایی	۷/۱۱	مُلْك
نجات دادیم	۷/۱۱	نَجَّيْنَا	دین، آیین	۷/۳	مِلَّة
زنبور عسل	۷/۶	نَحْل	مرگ	۹/۲	مَمَات
ما	۷/۱۰	نَحْنُ	از	۷/۱	مِنْ
درختان خرما، جمع نَخْل	۷/۶	نَخِيل	هرکس، کسی که، چه کسی	۸/۱	مَنْ
هشدارها، هشداردهندگان	۳/۵	نُذِر	فایده ها	۹/۷	مَنَافِع
هشداردهنده	۸/۲	نَذِير	به جای، غیر از	۸/۶	مِنْ دُونِ
می خواهیم	۸/۵	نُرِيدُ	هشداردهنده، بیم دهنده	۹/۲	مُنْذِر
نازل کرد، فرود فرستاد	۸/۲	نَزَّلَ	روشنی بخش	۸/۸	مُنِير
نازل شد	۹/۳	نُزِّلَ	مرگ	۹/۹	مَوْت
زنان	۹/۴	نِسَاءُ	سرپرست	۷/۱۲	مَوْلَى
فراموش کردند	۹/۷	نَسُوا	مؤمن، بالایمان	۷/۵	مُؤْمِن
می خواهیم	۹/۶	نَشَاءُ	محل آرامش و استراحت	۹/۱۱	مِهَاد
برپا شد	۹/۱۱	نُصِبَتْ	هدایت شدگان، راه یافتگان	۸/۱	مُهْتَدُونَ
نصف، نیم	۹/۱۰	نِصْف	محل آرامش	۹/۱	مِهْد
یاور	۷/۱۲	نَصِير	خوارکننده	۷/۱۱	مِهِين
اندیشه و درک می کنیم	۹/۹	نَعْقِلُ	مرده	۹/۱	مَيِّت
چه خوب ... است	۷/۱۲	نِعَمَ	ترازو	۹/۶	مِيزَان
نعمت، هرچیز خوبی که	۸/۴	نِعْمَةٌ			
خدا به انسان بخشیده است					
پر نعمت	۷/۱۱	نَعِيم	ما، مان	۷/۳	نا
خود، جان، جمع: أَنْفُس	۸/۶	نَفْس	آتش	۹/۷	نار
شخص، انسان	۹/۷	نَفْس	ندا کرد، صدا زد	۷/۱۱	نَادَى
ندا داده شد	۹/۸	نَوْدَى	مردم	۷/۱	نَاس
نور، روشنائی	۷/۱	نُور	خبر، جمع: أَنْبَاء	۸/۵	نَبَأُ
خواب	۸/۲	نَوْم	پیامبر	۸/۸	نَبِيّ
روز	۷/۱	نَهَار	تلاوت می کنیم، می خوانیم	۸/۵	نَتْلُو
			جزا می دهیم، پاداش می دهیم	۸/۱۰	نَجْزِي
			قرار می دهیم	۸/۵	نَجْعَلُ

ن

و

وَوَ ۹/۱۲	سوگند به	یا ۷/۲	ای
وَاحِدٌ ۷/۳	یگانه، یک	يَا أَيُّهَا ۷/۱	ای
وَارِثَيْنِ ۸/۵	وارثان	يَأْتِي ۹/۱۰	می آید
وَالِدَيَّ ۷/۵	پدر و مادرم	يَبْلُو ۹/۹	می آزماید
وَجَدُوا ۷/۸	یافتند	يَتَفَكَّرُونَ ۷/۶	فکر می کنند
وَصَىٰ ۹/۱	سفارش کرد، وصیت کرد	يَتَّقِ (يَتَّقِي) ۹/۹	تقوا داشته باشد، تقوا دارد
وَصَيْنَا ۹/۱	سفارش کردیم، وصیت کردیم	يَتَوَكَّلُ ۹/۹	توکل می کند
وَضَعَ ۹/۶	قرارداد، نهاد	يُجَاهِدُ ۸/۶	جهاد و تلاش می کند
وَعَدَ ۷/۱	وعده	يَجْعَلُ ۹/۹	قرار می دهد
وَكِيلَ ۸/۸	مدافع و پشتیبان	يُحِبُّ ۸/۵	دوست دارد
وَلَدَ ۸/۲	فرزند	يَحْتَسِبُ ۹/۹	گمان می کند
وَيْلَ ۷/۴	وای بر	يَحْزَنُونَ ۹/۹	اندوهگین می شوند، غمگین می شوند
		يَحْكُمُونَ ۹/۲	حکم می کنند، قضاوت می کنند

ه

هَ ۷/۲	او، شش، آن	يُحْيِي ۹/۲	زنده می کند
ها ۷/۲	آن، شش، او	يَخْرُجُ ۸/۹	خارج می شود
هُدًى، هُدًى ۷/۱	هدایت	يَدُ ۹/۹	دست، جمع: آیدی
هَدًى ۸/۱۱	هدایت کرد	يُدْخِلُ ۹/۴	وارد می کند
هَذَا ۷/۴	این	يَرْزُقُ ۸/۹	روزی می دهد
هَلْ ۷/۴	آیا	يُرْسِلُ ۸/۴	می فرستد
هُمْ ۷/۱	آنها، شان	يَسْأَلُ ۸/۱۰	درخواست می کند
هُمَا ۸/۱۰	آن دو	يُسَبِّحُ ۸/۱	تسبیح می کند
هُنَّ ۹/۱	آنها، ایشان	يَسْتَغْفِرُونَ ۹/۵	استغفار می کنند، آمرزش می خواهند
هُوَ ۷/۱	او	يَسْتَمِعُونَ ۸/۱۱	گوش می دهند به
هَوًى ۸/۱۱	هوا و هوس	يَسْتَوِي ۹/۷	مساوی است

ی

ی ۷/۲	من، مَن	يَسْجُدُ ۹/۶	سجده می کند
		يَسْرَنَا ۹/۵	آسان کردیم
		يُشْرِكُونَ ۸/۴	شریک قرار می دهند

یَشْكُرُونَ ۷/۳	شکر می کنند	يَكُونُونَ	می باشند، باشند
يُضِلُّ ۸/۱۱	گمراه می کند	يَكُونُوا ۹/۴	فرو می رود
يَظْلِمُ ۷/۸	ظلم می کند، ستم می کند	يَلِجُ ۸/۹	می میراند
يَعْبُدُونَ ۸/۱۱	عبادت می کنند	يُمِيتُ ۹/۲	نازل می شود
يَعْرِجُ ۸/۹	بالا می رود	يَنْزِلُ ۸/۹	باری می کند
يَعْقِلُونَ ۷/۶	تعقل و اندیشه می کنند	يَنْصُرُ ۹/۷	می بینند، دقت می کنند
يَعْلَمُ ۸/۹	می داند	يَنْظُرُونَ ۳/۱۱	می پردازند
يَعْلَمُونَ ۷/۳	می دانند	يُوتُونَ ۸/۷	به تأخیر می اندازد،
يَعْمَلُونَ ۷/۷	انجام می دهند، عمل می کنند	يُؤَخِّرُ ۷/۲	مهلت می دهد
يَغْشَى ۹/۱۲	می پوشاند	يُوحَى ۷/۹	وحی می شود
يَغْفِرُ ۹/۸	می آمرزد، می پوشاند	يُوسِسُ ۹/۱۲	وسوسه می کند
يَفْعَلُونَ ۸/۱	انجام می دهند	يُوقِنُونَ ۸/۷	یقین دارند
يَقْبَلُ ۷/۱۲	قبول می کند، می پذیرد	يُولِجُ ۸/۹	داخل می کند
يَقُولُونَ ۷/۸	می گویند	يَوْمُ ۷/۵	روز
يَقُومُ... بِ ۹/۷	رفتار کند ... به،	يَوْمَئِذٍ ۷/۱۱	آن روز
يُقِيمُونَ ۸/۷	اقامه می کنند، برپا می دارند	يَهْدِي ۷/۷	هدایت می کند
يَكُونُ ۸/۲	می باشد		

